SỐ THỨ 2748 SIX PAGES NGÀY THỨ BA 18 OCTOBRE 1927 — NGÀY 23 THÁNG CHÍN, NĂM ĐINH-MÃO SAU TRƯƠNG NĂM THỨ 20

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) & Đặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

LỤC-TỈNH TÂN-VĂN

Nhà Báo ở đàng Lucien Mossard
Số 13, phố trường học Taberd, Saigon

NHỰT-BÁO xuất bản mỗi ngày, trừ ngày lễ và Chủ-nhựt

CHỦ-NHÂN KIỂM TỔNG-LÝ: NGUYỄN-VĂN-CỦA

Chủ-nhiệm: LÂM-VĂN-NGO

DEPOT LEGAL INDOCHINE N° 2307

Gởi dây thếp đề: Lục-tỉnh Saigon
Dây thếp nói kêu: Số 203.

GIÁ BÁO

Bản lẻ mỗi số..... 0$05

ĐÔNG-PHÁP		NGOẠI-QUỐC	
Một năm.....	12$00	Một năm.....	18$00
Sáu tháng.....	6 00	Sáu tháng.....	9 00
Ba tháng.....	3 00	Ba tháng.....	4 50

CÁCH GỞI BẠC VÀ GỞI BÀI

Mua Báo phải trả bạc trước và phải gởi ngay cho ông NGUYỄN-VĂN-CỦA, Thông-ký.

Cần bài vở đăng báo thì cũ gởi ngay cho ông LÂM-VĂN-NGO, Chủ-bút.

QUAN-NIỆM VỀ CUỘC ĐỜI

Nhà hiền-triết Tây nói: « Cuộc đời là giấc mộng ở giữa chừng hai đường vô-cực ». Thật thế, cái kiếp sống hiện tại của mỗi người bắt từ đâu mà lại, rồi khởi từ đây đi về đâu, thì nào ai có biết được. Cho đầu cỗi trí-thức con người có cao-siêu đến đâu, cũng không sao khám phá nổi hai bức màn chận thời-gian để làm cái tuổi hạn-định cho đời con người. Hai bức màn đó chính là lúc ta sanh ra cùng với lúc ta chết đi vậy.

Vậy thời trước khi ta chuôi qua bụng mẹ và sau khi mặt đất khóa lấp ta lại, đối với cái kiếp sống hiện tại nầy, âu cũng là một cõi mộng đấy; mà cõi mộng đó, dầu có kẻ bảo rằng đó mới chính là cõi đời trường xuân bất tận, kiếp sống ở cõi đời đó là kiếp sống miêng-viễn bất diệt đi nữa, cũng còn là một cõi ảo-tưởng ở hư-thuyết đó thôi. Hoặc chăng có thiệt như lời thì sau nầy sẽ nghiệm. Chớ hiện giờ ta đương sống trên một cõi đời chính là một cõi đời thực-tế, một cõi đời quả có, vì các hiện-tương vây bọc chung quanh ta mà giác-quan ta thấy biết cảm-xúc được, đều là cái bằng cớ rất đích-thật rằng cõi đời nầy là một cảnh thế giới hữu hình, còn cái kiếp sống của ta rất có khuôn phép, có trật-tự hẳn hỏi.

Vậy thì con người sanh trên vô-trụ nầy quả có một cái ý-nghĩa rất thâm-trầm. Dầu rằng đời là một con đường, còn ta là khách qua đường, ta cũng không lý nào cam giữ cái thái-độ của một anh khách vô-tình, đối với đời ta chỉ làm đừa ký-sanh bạn-thực mà không để lại sau cái vết chơn ta một mấy-may di-tích nào làm tin rằng: « Ả, cõi thế-giới ấy ta đã có đến viếng một lần! » sao? Nếu sống như thế nghĩ cũng hoài lắm ru. Phương chi từ mới lọt lòng mẹ thì con người đã mượn trái địa-cầu nầy làm nơi chôn nhau cắt rún!

Vã lại từ lúc sanh ra, kế trưởng-thành rồi kế chết, đã chịu ơn dày của đời; ơn ấy há chẳng đền bù cho cân.

Cho hay trên vô-trụ nầy có con người không phải là không ý-nghĩa đâu; rồi thật sanh con người ra để tô-điểm cho vô-trụ càng rực-rỡ, càng quang-minh thêm lên; nên chi nói đời người rất có ảnh-hưởng đến cái kỹ-công kiệt-tác của vô-trụ gầm cũng có lý lắm vậy.

Vậy, không cứ đời là cõi ảo-tưởng hay cõi hữu-hình chánh đáng, ta cứ biết rằng đời với ta vẫn có quan-hệ thiết tha; nhưng riêng ta thì ta hãy làm làm sao không thẹn mà « về » là hay. Ôi, cũng vì ý đó cho nên những trang đại-chí ở đời thường lấy câu: « Bỉ không hà lại trở về không! » làm câu thiện-nguyện. Nhưng gẫm cho kỹ thì câu đó là câu nguyện chung của bết thảy mọi người; bề ai có nghĩa-vụ làm người thì nên trân-trọng lấy cỏ đặng làm việc ở đời.

Than ôi! cho đời là cõi mộng tưởng chừng là cũng phải. Không mộng sao khi ta sắp xuống lỗ hồi đâu ngảnh lại cuộc kỷ-vân của ta đều tương tợ như là một cõi siêu hình hết cả? Những ngày nào đây là ngày ta còn độ lầm-lỗi mà giờ đã tóc bạc răng long; những ngày nào đây là ngày cha mẹ, vợ con, anh em yêm ấm đoàn-viên, mà giờ lại vắn tan tuyết rã; những ngày nào đây là ngày xuân sắc hân hoan, mà giờ lại thu tàn thế lương! Thật in như lời ông Chateaubriand than rằng: « Đời người chỉ mau trong một ngày đấy thôi!... » Bao nhiêu sự rồi đời mà mất ta đã thấy, tai ta đã nghe, bao nhiêu mùi tàn khô mũi ta đã hửi, lưỡi ta đã nếm thì giờ chỉ có phanh-phui sự ký-ức của ta ra mới còn nhớ đặng mấy-may bóng dáng. Bởi cớ ấy, bảo sao không cho cõi đời là cõi mộng!

— Ừ, mộng thì mộng; tuy vậy cũng là một cõi mộng rất lí-kỳ, rất lý-thú. Nếu khéo xếp đặt cho có thống-hệ, có kỷ cương cũng có thể cho là một môn quả rất quí để làm môn kỷ-niệm, một may ta tính giấc-phủ sanh nầy ở cõi đời khác, đem thuật lại cho bà con ở đấy nghe, chắc cũng có phần hay hay vậy.

PH.-HUẤN-CHƯƠNG.

HÁT khai-trương nhà hát « ĐỨC-HOÀNG-HỘI »

Hôm chúa-nhựt tuần rồi, 16 Octobre 1927, nhà hát « Đức-Hoàng-Hội » lại đăng Colonel Grimaud, số 265, hát khai-trương.

Theo như chương-trình mà bổn-báo đã cả đăng trong hai số báo trước đó, thì đêm ấy diễn tuồng « Hoàng-Kim-Huyết ». Tuồng rất hay, nhờ người soạn kích rất khéo, mà các vai thủ vở cũng toàn là người có học thức, lịch duyệt nhiều. Đã vậy, ngoài cái nội-dung về tấn-kịch, ngoại-dung lại càng đáng khen, như là: cách bài-trí trong mỗi lớp mỗi màng đều được vẻ thiên nhiên, nhứt là vẽ tranh cảnh rất khéo lẻn vô cùng, tuy là bút mực vẽ với mà nét phong sương vẫn xem đứng thể tranh tạo-vật. Còn nói qua về sắc-phục: thì lạ càng, thật không chỗ nào chê được.

Bởi vậy nên đêm ấy, đúng 8 giờ mới khởi diễn, mà vừa 7 giờ rưỡi đã chật chỗ ngồi, đến nỗi nhiều người đến trễ muốn xem mà bị hết chỗ nên phải cam chịu trở về, chớ không sao vào được.

Tuy vậy mặc dầu, thứ bảy mà chúa nhựt tới là 22 và 23 Octobre nầu đây còn diễn lại hai đêm, ai chưa xem cũng còn có thể đến xem được. Xin bà con lu khá nhớ. Thật là đặng hát hát hay đáng mua vui vậy.

Về cuộc lễ lạc-thành

Hôm qua, bổn báo có thuật sơ cuộc lễ lạc-thành nhà hát « D. H. H. » rằng có rả niện quan chức sắc, qui-áng quí-bà Tây Nam đến dự trên 300 người, song vì không rõ tôn danh qui tánh cho được nhiều, vậy nay bổn báo xin tóm đăng lại dưới đây để độc giả chư tôn dưỡi lãm. Tuy rằng không đủ hết mặc dầu, song xem đấy cũng hiểu được rằng lễ lạc-thành ấy rở ràng long trọng là thế nào.

MM. Bo homme de Montaiqut représentant M. le Gouverneur de la Cochinchine empêché, Jodin Conseiller à la Cour, Samy Administrateur, Gorsse Juge d'Instruction, Mathieur Notaire, Jacquemart Ancent et Madame, Gorton Consul Général d'Angleterre, Monribot Directeur de la Presse Indochinoise et Mme. Tran-quan-Tự Président de Tribunal et Mme, Dr. Bizille et Mme, Sweat pilote, Rouergat Professeur, Le Phat Vinh, Le Phat Thanh et Mademoiselle, Père Delignon, P. François Assoa, Père Huong, Père Quản, Père Wên, Père Ferrières, Père Détry, Père Thommeret, Madame Véll Président de Tribunal, Madame Vigne Administrateur Délégué des Grands Magasins Charner, Mme Dárles Inspecteur de L'U. C. I. A., Autrel de L'U. C. I. A., Dr. Thinh, Dr. Don et Mme, Dr. An et Mme, Dr. Chinh et Mme, Dr. Tung, Do-phu Quoi, Mme Doc phu Thu et Mlle, Mme Hòa, Mme Qui, Mme Co Tam, Buzin Mme et Mlles, Truong vinh Trương et Mlle, Mme Tri et Mlle, Tri de la Tribune Indochinoise, De Jean de le Baile de l'Echo ante, Représentant du Courrier Saigonnais, Doc phu hai, Phu Kia, Nhon et Mme, Nhon et Mme, Huyen Tri, Ng. minh Chieu, J. B. Thuan, Van, Nuong, Minh et Mme Conseillers Municipaux, Nhung conseiller colonial, Tr. Van Cong conseiller Cholon, Henri Sanh, Huyen Gua, Dong et Mme, Hi. Su, Yen, Le van Gung, Diep van Ky, Le. Le ngoc Chi-en, Hoà Lu thieu, Ng. thanh Liem, Do hau Bua, Duoc, Doc phu Viet, Nhieu, Lan, Kinh et Mme, Barusia et Mme, Phu Dong et Mme, Villaruel, Trich Mme et Mlle, Mme Lou y Nicolas et Mlles, Benoit Leon Chau et Mme, J. B. Vinh, Le Consul du Japon, Peterson et Mme, C.Airns, Watson, R. David, Min-mi commercant, Tao doan Trach, Dr. de la Bizerie Gaun hon Sen, James et John, Gay, Le Directeur Pathé Orient, Brunner Directeur Ogliastro, Phu Binh, Mme Hiep, Hien, Long, Fongane, Doan Kim Huong, Danh et Nhon conseillers, Danh et Mme Giere, Mme Hui Dong Tan, Louis Felix Maurice Duc, Tuy, Nao Luci nhian Van, Mme Phu Binh, Ouzouzet Mlle, Huyen Ngo, Phu Lau, Thong conseiller Cholon, Mlle Phu Hoa, Mlle, Lucie Hien, Mlle Huyen Hoan, Denis Qui et Mme, Khau van Thanh, Mme Bailliè, Phuong, Mme Ky, Vang T. P., Cuong D.B., Xua, Nhieu et Mme Commercant Cholon, Hy, Mlle Huong Thu-duc, Ismuth Commercant, Khanh Ky, Les présidents des diverses Associations, Tra D.B... etc.....

ĐIỂN-TÍN

ĐẠI-PHÁP

Quan phó thôn Chelle đã từ giã sở phó thôn tại Villacoublay, hồm thứ ba, hồi 10 giờ, đáng bay qua Saigon. Cuộc bay đấy đã định khởi hành bữa 7 Octobre.

Ngài miễn bay mỗi ngày mỗi trăm ra 1.500 cây số. Ngài ba xuống đất tại thành Rome hồi 17 giờ.

∴

Đức cha Hagasaka, Giám-mục thứ nhất cầm nước Nhựt-bản, phải làm phép tại thành Rome bữa 30 Octobre, nay đã tới Marseille rồi.

∴

DAKAR

Quan phó thôn Costes và Le-briz, đã từ giã thành Bourget hồm thứ ba, hồi 10 giờ, có ba xuống đất tại Saint-Louis (Sénégal) bữa thứ ba, hồi 11 giờ.

∴

NHỰT-BỔN

Ông tước từ Ishii, cựu Lãnh-sự tại Paris, đã đến Tokyo. Ngài sẽ được Đức hoàng-đế tiếp bữa thứ ba tới đây.

Giáp Ất nhàn-đàm

LUẬN VỀ PHONG-HÓA

(Tiếp theo)

Trời thanh gió mát, cảnh tượng êm đềm; Ất ngồi buồn nhớ tới bạn hiền, liền xách ba-ton tình đi qua thăm Giáp.

Chẳng dè, vừa đi đến đầu đường lại gặp Giáp lon xon ở đâu kia đi tới; Ất mừng rỡ chào hỏi lăng xăng, rồi nói rằng:

— Tôi tính qua thăm anh, không dè mà anh cũng đi qua tới, làm in như đã có bẹn hò với nhau trước vậy.

Giáp. — Đồng thinh tương ứng, đồng khí tương cầu, ấy là lẽ cố nhiên, bởi vậy, ở bên nầy thì anh lại nhớ tôi; còn tôi ở bên cũng chẳng quên anh được. Thôi, bây giờ trở về nhà tôi thì gần hơn, vậy xin anh đi luôn theo tôi, trở lại nhà tôi đặng đàm đạo với nhau chơi cho tiêu khiển bề.

Ất. — Cũng được, đi thì đi. Khi về tới nhà Giáp, trà nước xong rồi Ất bèn nhắc lại chuyện hôm trước mà nói rằng:

— Hôm bọ anh có hứa với tôi, để bữa nào rảnh anh sẽ giải rõ cái nhơn-đạo từ đời Thái-cổ cho đến bây giờ, lúc nào nữ tôn nam ti, hồi nào nam qui nữ tiện cho tôi hiểu; vậy sẵn dịp đêm nay trời trong trăng tỏ, mà tưởng khi anh cũng rảnh rang, thế thì xin anh giải hết nghe chơi, kẻo tôi ức quá đi anh à.

Giáp. — Ấy có lẽ gì, phàm có trời có đất thì phải có âm có dương, hễ có loài người thì phải có nam có nữ; cho nên trời đất thì nhờ có âm dương mà hóa sanh muôn vật; tự nhân-loại cho đến những loài động-thực-vật, thảy đều nhờ có âm dương phối hiệp mà cấu tạo mới nên. Ngồi mà xét cho kỹ, nghĩ cho xa, thiết là cái máy âm dương của tạo hóa công dụng rất nhiệm mầu; loài người đã phân ra nam nữ khác nhau, lâu cho đến loài động-thực phi thiêm, cũng phân ra có đực cái trống mái. Bởi vậy cho nên hễ trời đất mà không có âm dương thì không trường cửu, mà loài người không có nam nữ thì lần lần cũng phải tận-tuyệt.

Ất. — À! Phải rồi, hèn chi cổ-nhân người ta nói rằng: *« Âm dương hòa nhi hậu vô trạch gián, phu phụ hòa nhi hậu gia-đạo thành.* Nếu chẳng có đàn-ông thì nhân-loại Ất dứt, mà chẳng có đàn-bà thì chưởng-lộc cũng chẳng còn.

Giáp. — Phải, nếu vậy thì anh hiểu cũng được bộn rồi đó, vì âm dương hai tánh tuy có khác nhau, song việc tác dụng cũng đồng như một; nhưng vậy mà người đời lại trọng nam khinh nữ, tập tục đã quên, đâu đâu cũng vậy.

Từ ngày hồn đọn sơ khai cho đến bây giờ, cũng có lúc *trọng nam khinh nữ*, mà cũng có hồi lại *trọng nữ khinh nam*. Vậy để tôi nói cái lúc nữ tôn nam ti cho anh nghe, rồi lần lượt tôi sẽ đàn giải tới bồi nam qui nữ tiện.

Ất. — À! Phải đa, tôi thích nghe lắm, anh cứ việc nói đi.

Giáp. — Từ đời Thái-cổ, chưa có chế ra lễ cách vợ chồng, cho nên lúc ấy là lúc Tập-giao; hoặc anh em hay là chú em, cứ lấy lẫn với nhau, cho nên người ta mới gọi đời ấy là đời *Huyết-tộc tập-giao.*

Ất. — Hủy mên đó! Cái đời gì mà bậy bạ quá! Loạn luân dữ vậy?

Giáp. — Thuở ấy loài người còn ở hang ở ổ, ăn sống nằm sít, chưa biết mặc áo mặc quần; khác hơn thú vật có một đều là biết nói tiếng người, là biết nói: Ăn, uống, đi ngủ, đi chơi v. v... vậy thôi, chớ có biết chi là cang-thường, là luân-lý. Đương trong cái thời-đại ấy, ai cũng như nấy, thì có ai biết mà chê ai, có biết lễ nghĩa gì đâu mà cầu thúc.

Sau lần lần loài người mới biết khôn được một chút mà bỏ cái sự tập-giao với anh em bà con mà tập-giao với người ngoài là người không đồng huyết-tộc. Chúng ấy lại gọi là đời **Mâu-hệ Thời-đại.** Là vì đời ấy con chẳng biết có cha, chẳng biết cha là ai, chỉ biết có mẹ mà thôi. (Cũng như gà vậy).

N. S.

(Còn nữa).

Nghề dưỡng súc vật tại Nam-kỳ

Cây lục-bình dùng nuôi súc-vật đặng

Ai ai cũng biết rằng nghề dưỡng súc-vật tại Nam-kỳ gặp nhiều đều trở ngại làm sao. Thường năm bị trời nắng làm, cỏ đồng chết hết; cho nên không có thể nuôi súc vật cho nhiều. Lại nữa, mấy con người ta nuôi đặng, bị ăn nông thất thường trong mấy tháng mùa khô, sanh sẩng it lắm và gầy ra giống chẳng tốt.

Chớ thiệt tại Nam-kỳ chẳng có thể kiếm ra một vật gì bổ dưỡng đặng cho súc-vật ăn trong mùa nắng hay sao?

Sở Canh-nông trên xứ Cao-miên đã giải-quyết vấn-đề ấy một cách khá đẹp, nghĩa là đã bày cho người ta nuôi súc-vật bằng cây lục-bình.

Ngay nay loài cỏ ấy cũng còn làm cho mấy nhà nông ở miệt tây xứ Nam-kỳ bực mình rủn chí, vì nó nổi trên mặt nước, sanh ra rất nhiều và rất lẹ, làm cho chật hết mấy cái kinh rạch, ghe xuồng đi hết đặng thông-thả. Người ta phải nhọc công vớt nó thường thường mà bỏ trên mặt đất, chẳng biết làm chi.

Người ta cũng có tính dùng nó trong công-nghệ. Có một lúc người ta mới dùng nó làm giấy thì có lợi nhiều, không để cái sở nó làm giấy xấu lắm, mà lại tốn công giả mất quá.

Người ta có kiếm thế làm bồ-lới với xơ lục-bình, nhưng mà bồ-lới ấy nặng lắm và hay rút nước như một tờ giấy chấm. Nếu dùng bao ấy mà đựng gạo hay lúa, thì chẳng khỏi bao lâu phải mốc hết.

Cách hai năm nay, một người nghiệp-chủ ở Benthuy có ý bầm công lục-bình trộn với bắp mà cho heo ăn. Heo thích ăn món ấy lắm.

Trên Cao-miên, năm 1924 bị hạn không đủ cỏ cho súc-vật ăn, người cũng dùng thứ lục-bình mà nuôi bò. Công việc làm xong lắm, nên qua năm sau người ta cũng làm như vậy, và cũng dặng công-hiệu như năm trước. Thấy vậy người ta bèn định kiếm coi phương-thế nào hay hơn hết đặng dùng lục-bình mà nuôi súc-vật.

Trong năm 1924, 1925 và 1926 người ta đều nuôi súc-vật bằng lục-bình tại sở Canh-nông Petit-Takéo.

Súc-vật ở sở đó là súc-vật để làm công-việc, bò cái và bò con để nơi ấy. Hết thảy có 27 con; trong số đó có 8 con bò đực để làm công-việc-1 con bò dái, 6 con bò cái và 12 con bò con.

Ngày nay bầy súc ấy cũng gần gần như trước, và nên biết rằng ăn lục-bình như vậy trong khoản ba năm chẳng có hại gì hết. Trong khoản ấy bầy súc đó chết có một con vì mắc bịnh đau phổi.

Xét theo công-hiệu nói trên đây thì dùng lục-bình mà nuôi súc-vật chẳng có làm hại cho đều mạnh giỏi của loại ấy chút nào.

Trọn năm 1926 người ta có cho bầy súc ở Petit Takéo ăn hết 108 000 kilos lục-bình, nghĩa là mỗi tháng ăn 9 000 kilos, mỗi ngày gần 300 kilos cỏ trộn 13 kilos cám trắng, 2 kilos muối và 300 kilos cỏ tươi.

Lục-bình để nuôi súc-vật thì vớt lên, rồi tuy là cây nào cũng dùng đặng, mà người ta hay lựa lấy mấy cây lớn vừa vừa, không non không già; kế đó người ta cắt bỏ hết lá và rễ, lấy cái cộng không, xắt ra từ khúc tròn dày chừng một tấc tây. Người ta bỏ cộng xắt nhỏ ấy trong thùng có nước muối, ngâm 24 giờ, rồi vớt ra trộn vô một chút cám mà cho súc-vật ăn, ban đầu, lạ miệng nó không ăn mấy miếng; nhưng mà đặng ba bốn ngày rồi, thì nó ăn như thường và có hơi ưa nữa.

Lá và rễ lục-bình phơi khô rồi dùng làm đồ lót cho súc-vật nằm; đặng ít lâu nó thành phân tốt lắm.

Trong mấy miệt như miệt hướng tây xứ Nam-kỳ, đồng cỏ không đặng bao nhiêu, lại xứ nầy trời nắng lâu lắm, nên nhiều khi người nuôi súc-vật chẳng biết lấy chi cho nó ăn cho đủ. Như vậy thì cũng nên dùng thứ lục-bình mà thế cho cỏ; ấy cũng là một mối lợi lớn cho bốn xứ, chẳng nên bỏ qua rất uổng.

Bỏ cho ăn lục-bình làm công chuyện cả ngày đặng như thường; thế thì rõ ràng là cây ấy bổ dưỡng lắm. Mèo biết dùng lục-bình như vậy thì lợi thế nào, tưởng nên chỉ rõ dưới ấy tiền tiêu phí của sở trồng dâu Petit Takéo về việc nuôi 17 con bò lớn trong năm 1926:

Sở phí mỗi ngày:	
2 dửa giữ bò	0,$50
1 người canh-giữ	0, 20
2 người vớt lục-bình	0, 80
1 người phát cỏ	0, 55
13 kilos cám	0, 60
2 kilos muối	0, 10
Cộng.....	2$75

Tính luôn số-lồn về việc săn sóc chuồng và đồ lót cho súc-vật nằm, thì chạy nhằm 0,$16 mỗi con trong một ngày.

Nếu vậy thì lục bình tuy làm chật sông bến khó đi, chớ cũng có chỗ dùng lợi lắm. Người mình nên lấy cái lợi nầy mà trừ cái hại kia, nghĩa là cho súc-vật ăn lục-bình đặng thêm lợi, mà vớt lục-bình thì sông rạch hết đều ngăn trở. Có khi ngày sau phải trồng nó mà dùng nữa cho!

A.

VỤ CHÙA THẬP-PHƯỚC

Vu nầy khởi từ cuối tháng Juin. Trong 26 người đương đơn xin phép điều hồn ông Lương-ngọc-Cang, có một vài người Nam-kỳ, xen lộn. Ông Lương-ngọc-Cang vốn người ở Bắc, có cang nể vụ nêm trái phá năm 1923, có bị tòa đại-hình làm án. Năm nay ông từ trần; người Bắc gọi ông là một người có lòng thương nước thương dân, là một người chí-sĩ, nên xiêm nhau điều tế. Đơn gởi xin phép, quan trên chưa phê nhận. Tới ngày 26 Juin, các ông cử việc tới chùa Thập-Phước hành lễ, cho hay ông thầy-chùa ở chùa đó đang vắng lánh. Vì rặp mà hai-mươi-bốn người bị bắt

Feuilleton n° 483 —

TIỀN CĂN

CUỐN TH

HỒI TH

Chốn trẻ dại, Vinh-Phú
Trà thù anh, Bạch-tuc

(Tiep th

Bạch-tức-Gio. — K
noi kinh xáng đặng
Bến-cát mà đánh trừ
Cao-Ba Cao-tho-Lất
chủ cũng biết, theo
co chỗ lợi hại, nên
thế cùng nhau chấn
mưu cho ai biết và c
từ chất chẳng để lộ

phòng giam từ ngày 26 Juin đến giờ. Tòa tra xét ra, buộc tội « due loan và xuối dục quân lính bất tuân quân lịnh. » Thấy vậy mới hay, chớ trước kia nghe nói đi cùng chúa mà bị bắt thì lạ lắm ; vì việc cùng lế tự-do, không luật-pháp nào bó buộc. Tuần trước tòa sơ đem ra xử. Tòa cật vấn bị cáo xong, quan thi-sự dẫn tội bị cáo rồi, trạng-sư bào chữa cho bị cáo cũng xong rồi, tòa định lám ngày đọc án.

Bữa qua, thứ hai, 17 Octobre, tòa đọc án :

Nguyễn-khánh-Toàn chủ-bút báo Annam, một năm tù treo.

Còn 23 người, tha bổng.

Nhưng bởi tòa nghỉ phần nhiều người Bắc vào đây hay sanh sự, nên tuy tha mà chẳng để ở đây, người ở đâu trả về đó.

Thế mà, nghe nói quan thi-sự không ưng lòng, nên sẽ xin chống án. Biệc luận.

Câuchuyện trênxe-điện

NGƯỜI ĐÂU MẶT DẠN MÀY DÀY

Đêm rồi, 17 Octobre 1927, vào khoản 8 giờ, tôi có việc đi Cholon, nên lại gare Taberd mà đợi. Khi xe tới, tôi vừa bước lên toa xe hạng nhứt, chưa kịp ngồi thì vừa nghe nhiều lời thô-bỉ lắm, của một người phụ-nữ đang mắng-nhiếc một chàng thanh-niên nào đó.

Đoạn hỏi ra thì mới hay việc ấy như vầy :

Số là xe-điện trong Govap chạy ra Saigon, trên chuyến ấy có hai cô đi chung cùng nhau, chưa rõ là chị-em ruột hay là tình bằng-bửu, mà một cô lớn độ tuổi chừng ngoại 30, còn một cô nhỏ thì xuân-xanh cũng trạc trăng trên. Cả hai đều nhan-sắc mặn-mà, được vẻ thiên-kiều bá mị. Nhưng hai cô chẳng ngồi một ghế, lại ngồi riêng mỗi chỗ đối mặt nhau dáng dễ bề chuyện vẫn.

Cũng không rõ từ Govap ra tới Taberd đây, hai cô lên tại gare nào. Bỗng có một cậu thiếu-niên xuân-xanh cũng lối chừng 18, 20 tuổi lên xe mà đi Saigon. Vẽ xe thì, trong giỏ ấy, bộ-hành cũng đã thưa bớt rồi, chỗ ngồi không phải thiếu. Vậy mà cậu trai nầy lại khéo lựa chỗ mà ngồi, là lại ngồi xẻ một bên cô thiếu-nữ tuổi độ trăng tròn nọ, cho phải đến đều sanh ra việc chẳng lành.

Vì cậu trai nầy diện mạo thì coi cũng được lắm, ăn-mặc trang-hoàng : áo ouvert, thắt cravat rất khéo, lại cũng có đeo dây-chiền đồng-hồ có gắn médaillon nữa. Đầu thì đội nón nỉ xám, quần bận ống cao, xem ra thật là đông-đẳng quá chừng, rồi là một trang tân-nhân-vật. Chỉ có một điều không hiểu rõ là cậu còn đang trong vòng lầm bạn sách đèn, hay là đã ra lầm việc tại sở công sở tư nào rồi đó. Vì song-thân cậu biện cho sanh tiền hay cũ ấng, cùng cậu đã có nơi nào làm bạn trăm năm hay chưa ?

Nói lại, khi cậu trai nầy lên xe lựa cái chỗ rất khéo mà ngồi rồi, thì thôi, cũng đã yên rồi, có thiếu-nữ trăng tròn cũng chẳng thốt một lời gì hết, dầu rằng có thầm cay trộm đắng, bực mình những muốn đạp đâu mà đi. Cái nầy không, cậu ngồi rồi giây phút cậu lại cắc-cớ gát tay tên trên cái bửng dựa qua cô nọ, dường thể muốn choàn vai, rồi lại rỗng giọng trêu mà hỏi rằng : « Coi được không ? » ! !

Cô bác nghĩ đó mà coi, còn ai chọc gái gì mà giả-mạn nhơ-nhớp quá vậy nữa không ? Bởi cớ nên mới khiến cô lớn đi chung với cô trăng tròn phải buông ra những lời thô bỉ mà mắng cậu ta một mẻ lừ-lừ, không biết mấy lần mà chửa cho đủ. Những nào là : « Đồ thú-vật, loại súc sanh. Con người, mà nhứt là ăn-mặc trang-hoàng tử-tế thế ấy, không ai tài gì làm được những điều tội phong hại tục, giữa đám muôn mắt người như vậy bao giờ. Thật so lại với loài cầm thú còn hơn ».

Cô mắng nhiếc cho đã miệng cô rồi, có còn để thêm một hai nầy mà dạy cậu trai ta nữa : « Nầy, tôi chẳng phải là người không biết ăn nói tử-tế cho phải đâu, theo lễ nghi phong-hóa, song sự tử-tế ấy là đối với người tử-tế nào kia, chớ những hạng người đê-tiện như vầy, thì tôi phải dùng lời thế ấy mà đối-đãi mới là xứng ».

Ôi ! Tội nghiệp cho cậu trai lúc ấy biết là bao nhiêu ! Người ta thì mắng nhiếc đến điều, còn cậu thì chỉ có ngồi vào tai mà nghe rồi đánh chữ làm thinh mà chịu. Đã vậy mà xem cậu ta đường lấy làm khoái chí, nên cứ chịp miệng cười hoài, mới ngó cho chớ. Thật rõ là tường mặt dạn mày dày.

Đoạn xe tới ga Catinat, hai cô xuống, không thèm chuổi nữa, bỏ cậu ta ngồi chong-ngóc một mình, bỗng mặt xem bơ-bơ, in là con ngông đực. Cho tới khi xe đến Saigon mới chịu xuống

Xong câu-chuyện đó rồi, từ đây cho đến Cholon, xe chạy trong 15 phút đồng hồ thì tôi, mà chẳng nghe hành-khách còn lại, nói chi khác hơn là xúm nhau mà phẩm-bình cậu trai nọ. Người thì lặng câu ta là khôn-ngoan, kẻ lại lôn cho cậu chữ « Đê », người lớn nói rằng « thằng Điếm chó » kẻ nhỏ lại gọi « thằng ngu » ; có người ăn mà không có hoàng nói ». Cứ vậy mà riết cho tới Cholon, tôi xuống xe về nhà, vừa đi mà vừa chưa xót trong lòng, thầm trách cho cậu trai ta sao quá lẽ.

Ông tà ơi ! Dễ cái gì mà đề bắt nhơn ác-nghiệt như vầy nè ! Xấu! Nhục lắm !

Một người đi xe-điện

∴

PHÊ. — Theo như chuyện nầy đây tưởng cũng là một tấm gương sáng cho phần nhiều bạn thanh-niên, chớ có lấp lửng chọc gái giữa đám mà mang nhục. Có khi lại còn mang thọ là khác nữa. Lạ gì vô quít dầu dầy, cũng có ngày gặp mèng tay nhọn, chớ sao khỏi.

Công văn

Tuần y chỉ du ngày 29 Octobre 1911 định quyền hành quan Thống-đốc Nam-kỳ và sắp đặt việc tài chánh và chánh trị trong Đông-Pháp.

Tuần y chỉ du ngày 21 Juillet 1925 có chỉ du ngày 23 Novembre 1926 nữa lại, sắp đặt điều lệ về điền thổ trong Nam-kỳ, nhứt là điều 339 và 341 :

Chiếu theo lời nghị quan Thống-đốc Nam-kỳ ngày 8 Décembre 1911 và 17 Novembre 1912 định thể lệ về sự phân ranh đất trong Nam-kỳ ;

Chiếu theo lời nghị ngày 13 Mai 1915 của quan Thống-đốc Nam-kỳ định đo lại mà làm họa đồ trong chốn thành Saigon và Cholon và định thể lệ về sự phân ranh hạng đất nhà nước và đất tư trong hai chốn thành ấy ;

Chiếu theo lời nghị lập sở quản thủ bộ điền thổ trong chốn thành Saigon Cholon ;

Theo lời xin của quan quản lý sở điền thổ,

∴

NGHỊ ĐỊNH

Điều thứ nhứt. — *Thể thức về sự phân ranh hạng đất nhà nước và đất tư trong chốn thành Saigon Cholon thì kể từ ngày nay về phần việc quản thủ bộ điền thổ trong hai nhà thành ấy thì hành, đó là nói về các phần đất mà chưa phân ranh hàng y theo thể lệ định trong lời nghị ngày 13 Mai 1915 nói trên đây.*

Điều thứ 2. — *Thể thức phân ranh hạng ấy thi định như sau nầy :*

Chừng nào có lời rao ấn hành trong tờ báo « Bulletin Administratif » (tờ báo của nhà nước trong Nam-kỳ), cho hai sự mở cuộc tra cứu lại những bằng khoán đất có đóng bộ tại sở khảm-đạt thuộc về một địa phận nào thì quan quản thủ bộ điền thổ sẽ gởi lời truyền rao cho đích danh mỗi chủ đất có đóng bộ tại sở khảm-đạt thuộc về địa phận ấy mà cho hay cuộc tra cứu đó ; lời truyền rao ấy lại có lời mời chủ đất ngụ nơi đến tại phòng việc sở quản thủ bộ điền thổ, đăng xem xét họa đồ và ở ấy lo tại sở ấy, mà nhận thể rạch mỗi sở đất theo như trong họa đồ. Nhưc có sự trắc trở cũng là có sự kêu nài thì sẽ đến tại sở đất mà tra cứu lại, người nào có cang hệ đến, thì được dự cuộc tra cứu nầy.

ĐÔNG-PHÁP THỜI-SỰ

HANOI

Vì trận bão vừa rồi

Quảng-yên 8 Octobre. — Vì gió dồn tới nên chiều hôm nay nước mưa ngập sâu mực đến 4 thước 50 hoặc cao hơn mặt nước thấp-triều là 1 thước kể phân. Bởi cớ nước lâm ngập cả đê đáo Hải nam. Nhưng chẳng để lỗ nào xảy ra vì nước thấp-triều ngày rằm qua và ngày hôm kia lên đến 3 thước 20.

Nam-định 8 Octobre. — Vì gió dồn thổi mạnh nên nước thấp-triều lại làm hư hỏng cả con trước tại đường Haiphong Đồ-sơn. Ở km 14 đường bị dài 200 thước.

Haiphong 9 Octobre. — Vì nước thấp-triều không lên quá 4 thước, nên không thiệt-hại mấy cả không có gió. Chẳng thấy bão tin thiết-hại gì cả.

Lại có hai cuộc xổ số nữa

Hội Bienfrance trẻ con lại vô thêu-nhân được phép đặc-cách mở một cuộc xổ số lấy tiền.

Số phiếu phát-hành nhiều nhứt là 3 vạn cái, giá 1 đồng và chỉ được bán ở địa-phận Bắc-kỳ thôi.

Ngày chúa-nhựt 1er April 1928 sẽ mở, do ban Tri-sự trông nom và quan Đốc-lý Hanoi kiểm-soát lại. Tuy vậy hạn mở cũng có thể hoãn được.

Có tất cả 90 lô được trúng, là :

1 lô	3.000 $	=	3.000 $
1 —	1.500 $	=	1.500 $
1 —	1.000 $	=	1.000 $
29 —	100 $	=	2.900 $
29 —	50 $	=	1.450 $
29 —	25 $	=	725 $
C.. 90 —			40.575 $

Hội « Ligue des Amis de l'Annam » ở Huế cũng được phép mở tại Đông-dương một cuộc xổ số lấy tiền làm một cái việc chống bịnh lao (dispensaire antituberculeux).

Số vé phát-hành là 8 vạn cái, giá 1 đồng. Tất cả có 159 lô được trúng, là :

1 lô	10 000 $	=	10 000 $
1 —	5 000 $	=	5 000 $
3 —	1.000 $	=	3 000 $
4 —	500 $	=	2.000 $
150 —	100 $	=	15.000 $
C...159 —			35.000 $

Bên ngày 1er Mars 1928 sẽ mở tại Huế do ban Kiểm-soát trông nom. Ban Kiểm-soát nầy phải coi việc bán vé cùng là việc mở số, xem xét việc trả tiền các lô trúng và giữ số tiền còn lại về cuộc xổ số lấy cho hội.

Những khoản chi-tiêu về cuộc xổ số nầy (trừ vào số tiền thâu được) không được quá 5 ngàn đồng.

Tàu đi các nước

TÀU CHẠY VỀ

Chiếc **Artagnan** *ở Nhựt-bổn và Trung-quốc sẽ đến Saigon lối ngày 25 Octobre.*

Chiếc **Cap Padaran** *ở Pháp-quốc sẽ đến Saigon lối ngày 29 Octobre.*

Chiếc **Aden** *ở Tonkin và Annam sẽ đến Saigon lối ngày 23 Octobre.*

Chiếc **Sphinx** *ở Pháp quốc sẽ đến Saigon lối ngày 19 Octobre.*

Chiếc **Cap Lay** *ở Tonkin và Annam sẽ đến Saigon lối ngày 18 Octobre, 6 giờ.*

Chiếc **Preul Besu** *ở Tiêm sẽ đến Saigon 15 ngày 23 Octobre.*

∴

TÀU CHẠY ĐI

Chiếc **Roume** *chạy đi Singapore lối ngày 23 Octobre.*

Chiếc **Claude Chaspe** *sẽ chạy đi Tonkin và Annam lối ngày 29 Octobre, 6 giờ.*

Chiếc **Angkor** *sẽ chạy đi Pháp-quốc lối ngày 18 Octobre, 7 giờ.*

Chiếc **Argonne** *sẽ chạy đi Pháp-quốc lối ngày 1er Novembre.*

Chiếc **Preul Besu** *sẽ chạy đi Xiêm lối ngày 27 Octobre.*

Chiếc **Azur-le-R dessus** *chạy đi Annam và Tonkin lối ngày 18 Octobre, 4 giờ.*

Chiếc **Sphinx** *sẽ chạy đi Trung-quốc và Nhựt-bổn lối ngày 22 Octobre*

VAN-HÒA

N°88, Rue de Gocong -:- CHOLON

KÍNH CÁO :

Hiệu VAN-HÒA nhuộm vải đen nhứt hạng tốt ở tại chợ CHOLON.

Vải đề nhãn « Con cá Kim-Ngư xanh » thì đã có tiếng trong Lục-tỉnh hơn ba mươi năm nay ai ai cũng đều rõ biết.

Vài nhuộm đen dùng chẳng hề khi nào trổ, phai màu, mà lại chắc, chẳng hề bỏ như các thứ vải nơi tiệm khác.

Bổn-hiệu có chế ra tâm thứ vải đen đều đề

nhãn hiệu : VAN-HÒA, VAN-XUÂN-LONG, NHƠN-HÒA và HIẾT-MẪU.

Bởi bổn-hiệu nhuộm tốt, nên cũng có kẻ gian nhơn đùng địp mà làm theo thức kiểu của bổn-hiệu đăng mà thủ lợi và cho chư-qui khách mua lầm, trưởng là vải của bổn-hiệu : Vì vậy bổn-hiệu xin chỉ ra cho chư qui khách có mua vải của bổn-hiệu thì phải nhìn cho kỹ cái hiệu vải, cái hình chủ nhơn của bổn-hiệu, thì mới khỏi lầm kẻ gian trá.

Mấy hiệu vải của Bổn-hiệu đều có cần chứng tại tòa thương-mãi Saigon là :

1° 3 con cá Kim-Ngư 3 màu.
2° 2 con cá Kim-Ngư 2 màu.
3° 1 con cá Kim-Ngư xanh.
4° Van-Hóa con gà trống.
5° Van-xuân-Long xe lửa.
6° Van-Hòa chiếc tàn.
7° Van-xuân-Long bươm bướm.
8° Hiệt-Mẫu con ngựa đen.

Téléphone 702. VẠN-HÒA Kinh-khải.

Vạn-quốc Tiết-kiệm hội

Société Internationale d'Epargne
(International Savings Society)

Công-ty nào danh tích trử tư bổn của người Pháp lập ra. Tư bổn của công-ty ở Thương-hải : 65.000 lượng vàng (đông rồi phân nửa) và 2.000.000 quan Langsa (1 phần tư đông rồi).

SÁNG LẬP TỪ NĂM 1912

Ý theo các khoản điều-lệ đã định **hội Vạn-quốc Tiết-kiệm** *ở Đông-pháp, đã nhóm lại tại phòng việc ở đường Guynemer số 25 Saigon hôm ngày thứ bảy, 15 Octobre lúc 5 giờ rưởi chiều đặng mở cuộc xổ số lần thứ nhứt ngõ đặng huởn lên lại cho mấy tổ phiếu đã phát hành ra.*

Buổi hội ấy, theo như điều-lệ định về việc ban hành cổ-phiếu, thì ông Tổng-lý chỉ sở ở Đông-pháp được làm chủ hội, thêm một vị hội-viên của bản hội cố-vấn là ông Thomas, chánh chủ hãng rượu Đông-pháp, thì thăng.

Sau khi giảng giải cách xổ số lấm thế nào và chiếu theo các khoản đã định về việc ban hành cổ-phiếu, thì bản hội liền cho ba vị cổ phần có mặt tại đó quảy 3 cái bánh xe hiệu « Fichet » đặng biết coi vị nào được phần thối tiền lại.

Quảy xong thì Série 186 được phần phước ấy.

Vì lúc nầy mỗi một série có một cổ-phiếu mà thôi cho nên cổ phiếu 186 thuộc về série 186 được hưởn lại một ngàn đồng (1.000$ 00).

Chủ cổ phần đó, trước nầy xổ số một bữa, đến tại công-ty, lãnh một cổ phần, mỗi tờ đóng đồng 8 đồng, thì mua mỗi đó g 8 đồng bữa trước qua bữa sau đã lãnh đặng 1.000 $.

Ông ấy tên **Fournié** *giúp việc tại hãng Denis-Frères ở Saigon.*

Kỳ xổ số tới nhằm ngày thứ ba 15 Novembre, cũng xổ ở tại hội quán đường Guynemer số 25 Saigon, 3 giờ hiều, và công chúng đều được phép đến xem.

Các vị nào muốn mua cổ phiếu xin đóng cho mấy người thay mặt cho hội hoặc đóng tại mấy nơi chi sở cũng tại phòng việc sở chánh Đông-pháp cũng đặng.

VIỆT-NAM NGÂN-HÀNG

Công-ty hữu hạn nốn 250.000$ 00

Công-ty làm những việc kể ra sau nầy :

1° Lãnh tiền đem gởi không hạn kỳ bằng bạc Đông-pháp, hay là tiền quan Langsa, đặng bốn ly lời mỗi năm ;

2° Lãnh tiền đem gởi có hạn kỳ : 5 ly lời mỗi năm neu gởi sáu tháng, 6 ly lời nếu gởi một năm ;

3° Phát chi phiếu (chèques) và gởi tiền qua Đại-pháp bằng dây thép hay là gởi theo tàu tram (transfert par câble ou par courrier) ;

4° Cho vay đủ cách ;

5° Cho vay về hàng hóa nhập cảng ở ngoại-quốc (ouverture de crédit à l'etranger).

Công-ty Việt-Nam Ngân-hàng sẵn lòng mà chỉ rõ cho đồng-bang chúng ta biết những công-việc ở nhà Ngân-hàng mà đồng-bang muốn cần dùng.

VIỆT-NAM NGÂN-HÀNG

Số 54.— Đường Pellerin 54.— Saigon.

Dây-thép nói : Số 748.

Tên dây-thép : **CRÉDITANA.**

Pháo Việt-Nam bán Tết

Tôi lãnh độc-quyền đại-lý nội Nam-kỳ và Cao-miên cho mấy xưởng làm pháo điển ở Trung-bắ-kỳ. Vậy xin có lời rao cho công-ẩng tâm :

1° Các ấy nào muốn mua về bán Tết ;

2° Những ai muốn mua về đốt chơi ba bữa, từ lâm là 5$00 sắp lên, thì hãy mau viết thư cho hay ứ đây đến 31 Octobre. Số pháo không lâm dư nhiều, nên có lời hỏi trước.

Thơ lấy sau 31 Octobre không ai được thâu nhận.

Pháo sẽ gởi cho các hiệu buôn trong rằm tháng chạp Annam, còn gởi cho mấy nhà mua đúng là 20 tháng ấy. Bán contre remboursement.

Pháo điển lâm kiểu cách như pháo Tàu, mà nổ lớn tiếng hơn nhiều lâm. Có phong lại từ một thiên, hai thiên, bốn thiên và tâm thiên. Huế hồng 20 ; cho các hiệu buôn. Ai mến đồ nội hóa, xin mau viết thơ.

VÕ ĐÌNH-DẦN
(Gocông)

NOTA. — *Sách với pháo Tàu, pháo điển Việt-Nam rẻ hơn nhiều.*

VỀ VIỆC TÀI CHÁNH

Ngày 18 Octobre 1927.

GIÁ BẠC

	18-10	17-10
Nhà-nước	12 F. 60	12 F. 60
Ngân-hàng Đông-pháp	12 60	12 60
Banque Franco Chinoise	12 60	12 60
Banque de Saigon	12 65	12 65
Financ. Fse. et C.	12 60	12 60
Hong-kong Shanghai	12 65	12 60
Chartered Bank	12 60	12 60
Việt-Nam Ngân-hàng	12 65	12 65

∴

MỀ CỐC

Giá lúa chở đến nhà-máy Cholon bao lấy toàn giá 100 kilos

	Par piculs de 60 k.	Par 100 k
Vinhlong	3$68	5$20
Gocông	4 00	5 88
Sadec	4 10	6.03
Saïgon	4 20	6.18
Vamvian	Gạo trắng	3 10	4 56
	Gạo đỏ	2.*5	3.30
Hà Ngọc trang		3 80	5 75

Xem « LINH HỒN THẾ GIỚI » nơi trương thứ năm.

Feuilleton n° 483 — *Du 18 Oct. 1927.*

TIỀN CĂN BÁO HẬU

CUỐN THỨ BA

HỒI THỨ VI

Chôn trẻ dại, Vinh-Pho bị thích khách, Trả thù anh, Bạch-túc-Gio cứu hài nhi.

(Tiep theo)

Bạch-túc-Gio. — *Khi nãy, tớ nói tớ noi kinh xáng đặng có tìm lối quán Bến-cát mà đính trú. Ấy là quán của Cầu-Ba Cao-tho-Uất đó. Nhưng mà, chứ cũng biết, theo đạo nghề làm ăn có chỗ lợi hại, nên trong bọn quyết thệ cùng nhau chẳng hề tiết lậu cơ mưu cho ai biết và cũng phải giữ gìn từ chút chẳng để lộ mảnh cho ai rỡ thâu ; cho nên đâu là tớ hay là một người nào trong bọn, khi đến nhà đồng đẳng của mình, thì phải tránh, đi đào ngõ sau, chớ không nên vỡ cửa trước. Vì vậy nên, dầu là lúc bình thường, hay là cơn gấp rút gì cũng vậy, tớ cũng không nên vi lịnh. Tớ phải tính đi ngã hậu, vào cửa sau. Tớ mới leo rào vô vườn rồi lôn theo bụi cỏ hoa rậm rạp mà bò lần vô phía sau nhà quán. Tớ mới chung phác vào trong một cái hốc tối mà nằm. Hôm nầy tớ nằm cũng đã nhiều khi rồi, chớ chẳng phải mới một lần thứ nhứt ; nên tớ biết rõ nơi nằm nơi về góc thang lầu, mà bỉ cỏ lấm vách ván ngăn-ngang, rất không ngã thông ra phía trước. Tuy vậy mà nằm trốn hốc tối đó ngó ra thấy hết ; vì vách ván ấy hở lỗ lớn đại. Tớ có, nằm trong hốc tối ấy chẳng phải có ý rình nghe đến tâm sự gì của ai ; nằm trốn đó là có ý sợ vào thình-lình gặp khách. Sự việc nên khi nào vào cũng phải tìm nơi lại để đã, chớ khi Cao-tho-Uất vào, ra khỏi hạo cho ý biết, có mình nằm đó. Nằm đó thì rất chớ trong bụng cũng tính để hỏi Cao-tho-Uất coi nhơn khách có khách vãn lai, vào đông bữa — vì khi nãy mới đọn chưa kịp ăn đã bị vi — rồi lần mò trở lại mé sông khỏi thám thính coi chuyện ra sao ; coi bạn - bè mình đến nào, thuyền mình còn mất. Không để, mới vào nằm yên, bỗng thấy Cao-tho-Uất đi đâu về, với một người khách lạ. Tớ trông thấy mà ngẩn-ngơ, song biết sau bữa gió, phải dân lóng nam đợi. Tớ đã nói tớ không có ý nằm để rình mà nghe tâm sự gì của ai ; nằm là vì cực chẳng đã, cuộc tớ vậy rồi, không để tính sao, phải cam chịu vậy. Lại thêm tớ cũng đã gặp rủi như vậy nhiều lần, chẳng phải mới một lần nầy ; là lần đầu mà lạ.*

Người mà tớ nói đi theo về với Cao-tho-Uất đó là khách lạ, tớ đám tưởng cho là khách viễn phương, chẳng phải ở nội trong miền Nam nầy mà đến. Chỗ tưởng ấy không lầm. Rõ thật là một tay bán châu-báu ngọc-ngà, bán trong vội, ở xa, nghe có hội chợ Bỉ-kê rủ nhau tới bán ; cũng vì tưởng lẻ, đâu — có hội chợ thì những lao nhân mà khá h, phú hộ hào gia đều tìm tới đó. Nhờ vậy trong một tháng hội-chợ, có lắm khi những tay bán châu-báu ấy gặp nhiều mối to, bán lời một-hai mươi-muốn quan tiền bạc vậy.

Về tới cửa Cao-tho-Uất vào trước, người bán ngọc theo sau. Cao-tho-Uất hăm hở bước vào, thấy quán không ai, mới kêu vợ mà nói lớn rằng : « Mụ Cái-Công đâu ! Lấy ông Cha ấy nói chẳng sai thật thì hột ngọc xoàng bằng tới lắm ».

Cao-tho-Uất nói vừa dứt, nghe trên lầu có tiếng oai mãnh, rồi lần theo đó có tiếng bước xuống thang rầm-rầc, bước chậm-rãi mà nặng chơn đường như người bệnh-hoạn yếu đuối gượng lần từ bước. Giây phút, thấy, một người đờn-bà mặt xanh như tàu lá, kêu Cao-tho-Uất mà hỏi lại : « Lão mới nói chi đó, mụ nghe không rõ ?

Cao-tho-Uất. — Lão nói hột thủy-xoàng của mình đó ít lắm. Ông nay đây là một người thợ bán ngọc và trong-nội có danh ở thành Ba-ri, sẵn lòng chịu mua tới gần năm-mươi ngàn quan ; song ông luon ngại, chẳng biết ngọc tốt ở đâu mình có. Lão có trải thuật nguyên do gốc tích hột ngọc nầy bởi đâu mà ra, sao mà về tay mình ; nhưng mà ông cón chưa chả, ý muốn theo lão về đây. Đặng hỏi lại mụ cho tường chơn giả. Vậy mụ hãy xuống mà xét lại hết cho người nghe ».

Nói rồi, xảy lại người mua ngọc mà mời người tiếp : « Trời bớn nay khó-o tốt, coi hơi âm-khí nặng nề, vậy xin quí khách ngồi, để lão đi lấy rượu lại, nống giải lao với cốc ».

Dứt lời, Cao-tho-Uất bỏ đi. Mụ Cái-Công ở trong bước ra. Cón người mua ngọc ngồi nhìn trước xem sau, rồi lắt đầu, dường nghĩ ngọc thì ngọc đáng giá, nếu chẳng phải ở tay vương tôn công-tử cầm, thì chẳng phải ở trong quán cóc ! — Mụ Cái-Công ra chào khách ; người mua ngọc thừa lúc Cao-tho-Uất mắc đi lấy rượu không thể nhảy-nhót gì đặng liền hỏi mụ Cái-Công gốc ngọc ấy ở đâu, thử coi vợ chồng nó có phân nhau cùng chăng.

(Mai tiếp).

THUỐC HÔ TRỪ BỊNH TRONG PHỔI

SIROP AKKER

Thuốc Sirop Akker uống tuyệt ho, mỉ bổi hơi, làm cho thở thong mạnh khác nhồi đam dễ, và trừ bệt độc ở trong phổi.

Agent général
PHARMACIE SOLIRÈNE

CÓ BÁN CÙNG CÁC NHÀ THUỐC

Giờ tắm nắu kế. Bê lặng nắng chang chang ;
Cuộc vui chơi nơi bãi biển. Thoản bượm lước ngoài khơ

NGƯ ÔNG KÊ BÀI HẠT

Dượng ấy thì *BIẾT BAO CẢNH LỊCH TRÁI QUÁ*, nà cầu đến mượn máy « *KODAK* » chụp làm dấu tích

Hãy đến lựa mạo mua máy chụp hình hiện « *KODAK* » nơi chỗ làm Đại-lý

PHARMACIE PRINCIPALE
à ngang nhà hát tây—Saigon

Bổn hiệu rất vui lòng đem đồ các kiểu ra cho chư tôn chọn lựa

Các chủng-tộc ở Đông-dương

(Tiếp theo và hết)

Nước Pháp đã lấy đất Nam-kỳ (1861 1867), là vì sự đổ kỵ của các vị vua kế tiếp của Gia-Long. Nước Pháp nhờn quyền của người Nam đã chiếm được ở mấy tỉnh ở mạn Nam. Cao-miên. Người ở Cao-miên cũng lấy việc đã không thiệt gì cho họ, bởi vì nhờ có 10 năm hoà bình, nước họ đã thanh vượng như trước, đã lại yên mỹ thật là sự bề vang của nước họ. Chẳng những thế, nước Pháp lại mưu cho Xiêm-la trả lại Cao-miên mấy tỉnh mạn Bắc, mãi cho đến Tonlé Repou và hai tỉnh Battambang và Siem Réap: còn người Annam thì được hoàn-toàn lên ôn mà khai khẩn những đất phì nhiêu ở các cánh đồng rộng rãi ở mạn Nam và sanh sản ở đó rất là mau chóng.

Lâu năm nước Pháp hằng hy vọng ở hoà bình với người An-nam và hy vọng xin được những cái quyền các nước văn-minh vẫn trao đổi lẫn cho nhau. Năm 1875, nước Pháp lại đem tàu chiến và võ quan Pháp cho An nam. Đó là một dịp tốt để mà tỏ lập lấy thủy quân Annam vì rằng: các thủy thủ Pháp đều tận tâm nhiệt thành dạy bảo. Nhưng mà quan tổng đốc Huế hành động phương ngại cho đến rằng: các võ quan Pháp phải bỏ về. Thế là đội chiến thuyền Annam suy đồi đến cùng cực.

Triều Nam yêu thế cho đến nỗi phá cầu cứu nước Tàu để duy trì lấy trật tự ở Bắc-kỳ. Nước Tàu vui mừng tổng tiễn được bọn giặc Cờ đen đi, còn bọn giặc Thái-bình (Taïpings) ở lại, trong khoản từ 1860 đến 1870, đã tàn hại nước Tàu chút nữa sẽ trụy liệt.

Gọi lấy bọn giặc Tàu đến mà giữ trật tự ở Bắc-kỳ thì thà là mở sự nguy hiểm vô cùng. Đó là khởi đầu một thời kỳ cướp phá tàn hại, hiện nay những bực già cả còn nhớ mà ghê sợ vậy.

Nước Pháp thấy cái tình như thế phải miễn cưỡng mà độc đề nhận lấy chức trách coi trị cả toàn xứ.

Từ bấy giờ nước Pháp mau chóng phục được hồ đồ và các chủng tộc, lại vận động được cho Xiêm-la trả lại lắt cả các đất ở phía Đông sông Cửu-long và nước Luang Prabang. Ấy là nhờ có nước Pháp, người Nam người Thái không còn xung đột nhau. mà lại ở hòa bình với nhau được như ngày nay vậy. Nước Pháp đã bao hình tổn tiền để trừ bọn giặc Tàu, nhờ có những sơn dân ở Bắc-kỳ giúp đỡ, nước Pháp đã đánh đuổi được những bọn giặc Tàu khỏi luôn quân và ngăn ngừa chúng không trở lại được. Nay nước Tàu lại rối loạn, nhưng nước Pháp có thể mạnh để giữ trật tự biên thùy được.

Người Tàu sợ Pháp. Người Xiêm thì đã thành ra đồng mình trung thành với Pháp. Pháp cũng duy trì được trật tự trong các chủng-tộc ở Đông-pháp nữa.

Nay ta thử xét đến nguyên một phần Đông-pháp nầy:

Người Annam ở Đông-pháp nhiều hơn nhứt và là một dân tộc hoạt động hơn nhứt. Tính trong tổng số dân cư là 20 triệu, thì số người Nam được ba phần tư (3/4). Nhưng mà như đã nói trên kia, tuy người Nam đã khu trục được những giống người rất văn-minh như người Chàm và người Khmers: nhưng họ chỉ chinh phục được những thung lũng thấp và những nơi đồng bằng mà thôi, cho nên họ chỉ ở trong một phần đất nhỏ hẹp. Còn nhiều nơi rộng rãi thì người Cao-miên, người Thái, người Thổ, người Mường, Mán, Mèo và những giống giã man ở. (Giống giã man nầy gọi thế, nhưng chưa chắc họ đã giã man thật. Nhân số họ có tới một triệu). Người ở trung châu sợ giống giã man nầy lắm. Cách đây độ 30 năm, họ còn bắt trộm người giống nầy đem bán cho Xiêm-la làm nô lệ.

Những miền rừng rộng, những đồi cỏ thì ở đâu cũng độc. Ở Châu-âu trước cũng có những miền nước độc mà sanh chúng sốt rét như thế. Sau khai khẩn mà thành ra làng. Vậy mà mới cái dân tộc khăng chiến đoạt được rừng rú rất là không thông trị được cả nước. Cái dân tộc ấy lắt bị nguy hiểm với dân tộc ở ngoài, họ giỏi nghề hàng hải, và các dân tộc ở rừng núi họ thấy của cải ở đồng bằng thì ham, mà xâm phạm đến họ thì không được. Vậy mà người Nam đã bỏ không chú ý đến mặt biển cũng như bỏ không chú ý đến phía rừng. Cái tình hình như thế là nguy hiểm lắm. Muốn bỏ lại thì phải duy trì mà chinh đốn lại, nhưng duy trì mà chinh đốn lại, triều Huế lại phản kháng không nghe.

Cái tình hình ngày nay đã khác. Nước Pháp can thiệp vào điền cước xứ Đông-pháp, đã trừ được các sự nguy hiểm trong ngoài, làm cho các dân tộc chịu quyền bảo hộ quây quần với nhau mà hòa bình sanh hoạt.

Sự giao thông tiện lợi, cách triệt trừ chướng khí lâm sơn, sự khai khẩn các rừng núi và đồng lầy, đã giúp cho việc hiệp nhứt chánh-trị ở xứ nầy được mau chóng mà lợi cho cái chủng tộc hoạt động nhứt, nhưng cũng không hại gì đến những chủng-tộc yếu đuối hơn, vì rằng: ở Đông-dương nầy chẳng có chủng-tộc nào là không có một cái phẩm hành tốt, mà tất cả mọi chủng-tộc đều có địa vị cả.

Như nước Pháp trước kia cũng là hỗn hiệp mấy chủng-tộc khác nhau, hay chinh chiến như người La-mã, hay bạo động trần lần như người Burgondes, Normands, tài nghệ vỏ sĩ như người Francs văn văn, về sau giống người Celtique hay là Gaulois thắng đoạt tất cả mà thành mỗ dân-tộc hiệp nhứt.

Vậy nay ở Đông-dương nầy cũng thế, muốn giữ sự yên ổn và dự bị cuộc tương-lai, thì cái chủng-tộc mạnh nhứt và đông nhứt không thể triệt hạ các giống yếu hèn hơn mình đi được, phải hiệp hòa chung đúc lẫn với các giống ấy mà cộng tác với nhau để chinh phục lấy tạo vật, là một điều rất cần thiết vậy.

T. H.

HIỆN NAY NĂM NAY RỒI
CÓ MỘT
Cô-ba trường
Dạy tiếng pháp, gởi bài đến nhà cho những vị nào mắc công việc
BIẾT ĐỌC CHỮ PHÁP MÀ NGHĨA CHƯA HIỂU
HỌC CHỮ PHÁP CHƯA CÓ ĐÚNG
HỌC CHỮ PHÁP
MÀ
ĐÃ BỎ NHỌ LÂU RỒI
Cách dạy mới và riêng cho những vị Nam-Việt
Anh em nên hỏi thăm lấy tiếng, bảo mình nên.
Xin gửi mấy con cò 5 chiêm động tiền lại
NAP-D'PROGRESS
Quốc-ngữ đã

Hãy hút thuốc
JOB

SẮP MỞ
Cô Ba
PACHOD Frères et Cie LYON

HỘI THẦU KHOÁN

Hội lãnh công-việc về tạo-táo, kỹ-nghệ và thương-nghiệp Đông - Pháp

Công-ty **HÒA-KÍNH**

Lãnh tráng-lấp công-việc to-tát, bằng xe chạy đường sắt.

Lãnh tráng-lấp công-việc thường, bằng xe-bò cùng các xe chở - chuyên khác.

LÃNH CHỞ MỖI NGÀY :
Nhiều là : 42 thước vuông.
Ít lắm là : 30 thước vuông.

VỀ CUỐI LÃNH CHỞ CHUYỂN:
M. HỒ - VĂN - KÍNH *và công ty* HÒA-KÍNH *chế tạo... 1924 tới...*
Septembre 1926 được :
200.000 thước vuông

QUẢN-LÝ : MM. HỒ-VĂN-KÍNH VÀ NGUYỄN-CÔNG-HÒA.
Hội quán : 96 rue Pellerin, Saigon

XIN ĐỘC-GIẢ LƯU Ý

Có nhiều bạn độc báo gởi thơ-từ chỉ đến bổn-báo, thường không dán cò (timbres) hoặc dán mà không đủ lệ định theo phép, khiến bổn báo cứ chịu thiệt phần tiền ấy hoài. Cho hay bổn-báo cũng ghe phen nhọc nhằn.

Vậy từ đây bổn-báo xin quyết, những thơ từ chỉ gởi đến mà không dán đủ cò, nhứt là không dán một sự nào thì bổn-báo phiền không nhận lãnh.

Vài lời nhắn nhủ, gần nhau xin nhớ giùm lắt.

MUỐN BÁN

Một sở rộng hơn ba mẫu tọa-lạn tại làng Long-hưng, tổng Long-định-thượng tỉnh Biênhoà, đất rộng nằng ở đặng làm gạch, gạo đều làm.

Bốn con trâu được đang tuổi và đáng sức làm công chuyện.

Vì nên muốn mua sin do nơi bổn báo.

Các thứ dầu hỏi Mỏ-neo Compagnie Franco-Asiatique des Pétroles thơm tho của Sở Con Cá (Le Pétrole Polaire) của hãng nầy cũng là dầu có tiếng trong toàn-cầu. Giá-cả rẻ mà thấp lại dượng. Liệt vị xây dùng thì mà coi thì chắc vừa ý.

REFINED PETROLEUM
極 亞 細 亞
情 公
光 司
火 牌 魚
FISH BRAND
ASIATIC PETROLEUM COMPANY LIMITED
Trong Lục-châu các tiệm đều có bán

LIỆT NHỊ LIỆT
Tên cốt mua đồ, đến nơi bổn hãng

Sông lâu nhớ rượu

(Longévité grâce à une liqueur)

Hiện bên giữ bên nước Hoa-kỳ có một vị miên chủ đã ngoài 95 tuổi mà hồi còn sức lực mạnh mẽ như người 40 tuổi, ăn dang chơi hồi, ăn nói sỉ sàn, cả ngày ở người trợ người đồng cai tài tế làm công chuyên.

Ngày nọ có một người đi thăm [illegible] hỏi tại đó ông ông đến bao [illegible] sức lực không phải kém vậy? Ông già đáp lại rằng: Cả chỉ là do mà hồi, [illegible] nhờ có uống một [illegible] QUINA GENTIANE hiệu HAZET [illegible] trong sanh sắc lắm.

[illegible] chánh nghề nói rằng có vàng muốn [illegible] trong thơ hàng, kiu vị nhà [illegible] QUINA GENTIANE [illegible] Thiên-hạ nghe nói [illegible] nhà thuốc.

KÍNH CÁO ĐỒNG-BÀO

Hỡi đồng-bào! phải làm làm sao cho ngân-phiếu của Công-ty « Việt-Nam Ngân-Hàng », là nhà ngân-hàng của chúng ta lập lấy thứ nhứt, lưu thông cho nhiều bên Đại Pháp; ngân-phiếu đó sẽ làm giấy tiền ta cho công việc chung của chúng ta vậy.

Khi nào quốc-gia muốn mua ngân-phiếu gởi qua Đại-pháp xin đến nhà ngân hàng nầy, hội-ý, vì cách sắp đặt riêng, sẽ có thể mà cho các công giá bạc hết sức rẻ, nhứt là về những cách gởi tiền cho học-sanh du-học bên Pháp-quốc.

LỜI RAO

Nhà dệt « P. LÊ-PHÁT-VĨNH » ở tại Cầu-kho, đường mới sáng.—(Saigon)

Tại nhà nầy có bán sẵn và bán lẻ các thứ hàng lụa, kể ra sau đây:

Satin (35 Tây), trắng và đủ màu; gối nhiều bên Pháp-quốc, nên mặt rất tươi, cắm có giữ nhiều lần, cũng không phải không trở 4$00 một thước tây.

Luc-soan lang-châu, trắng, từ 3$00 tới 3$50 một thước tây.

Luc-soan lang, mạnh chỉ thiệt mình; từ 2$00 tới 2$80 một thước tây.

Lãnh thương hàng, thiết trắng, dệt rộng bằng từ Thương-hải, bề khổ rộng 0m50 — 0m80 bề một quản.

Lãnh đen (ba làng đen huyện, không trắng, không đỏ lòng), khổ Bảo-thảo 6$00 một quản.

Lãnh đen (ba làng đen huyện, không trắng, không đỏ lòng) khổ trung 5$50 một quản.

Các món hàng kể trên đây, đều dệt bằng tơ lụa, và có nhiều thứ, dệt toàn bằng tơ Thương-hải, nên lối hơn hàng khác nhiều lắm. Tôi lại gia tâm, dệt rất kỹ càng, đáng cả hàng tốt mà bán bao đồng bằng ta đáng, mà giá lại rẻ hơn hàng khác nữa. Vậy cũng nên gọi là: tiên nghĩa mà hậu lợi.

Ai muốn trị đánh trong lục châu, nên khá hiệu kinh lớn cho chư-quí khách hay; nếu ai muốn mua bất cứ là nhiều ít, xin viết thơ cho hàng tôi, thì hàng tôi sẽ gởi hàng lại cho, theo cách giao ngân lãnh hóa (contre-remboursement).

Kẻ hay mua tuổi một lần, thì sẽ biết hàng tôi, xét thì mua, thì mới tin chắc lợi ròng nhà, thì phải là lời chuẩn ngôn.

Nhà dệt LÊ-PHÁT-VĨNH.
Cầu-kho — Saigon.
Kính cáo.

XIN LƯU Ý

Bổn hiệu **NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG** *đã được phòng ở tại đường Canton môn bài số 38 Cholon, kính cáo cùng lục-châu chư thân chủ đặng lẫm tường.*

Từ bổn hiệu khai trương tới nay lần tay tính có mấy chục năm dư, hằng mong ơn chư tôn đoái tưởng, nên thân chủ càng ngày càng đông, thật bổn hiệu rất thâm cảm thạnh tình. Vì vậy mà bổn hiệu chẳng nài khó nhọc, tốn của hao công, nghiên chế ra nhiều thứ thuốc thần hiệu để giúp ích cho chư tôn trong khi nắng lửa mưa dầu. Chẳng để mới đây có kẻ gian nó giả đồ tư lợi không kể tổn nhơn hại mạng, nó làm ra những thuốc bậy ba cho có chứng, còn ngoài nó làm những hộp, ve, gói, văn văn giống tựa theo bổn hiệu mà gởi bán khắp nơi, để cho chư tôn lầm tưởng của bổn hiệu chế ra. Vì thế lại mua thứ chẳng nó mà thuốc của Nhị-thiên-Đường, nên sự chư tôn chẳng xem sự mua rẻ uống thì rất hại cho sanh mạng. Nhứt là mọi ông nhiều-dân bị chẳng nó mạo nhiều hơn hết; nay xin lục-châu chư tôn ai muốn mua thuốc của bổn hiệu Nhị-thiên-Đường thì hãy xem cho kỹ hình ông phát mập và hiệu N. T. Đ. sẽ lấy.

Vẫn tắc vài lời nước trông lục-châu chư tôn lưu ý cho lắm.

Chợ-lớn, le 1 juin 1926
Nhị-thiên-Đường
Kính cáo

Dầu hỏi Mỏ neo

Liệt vị hãy mua thứ dầu hỏi hiệu: **Mỏ Neo (Le Pétrole Ancre)** của hãng **Compagnie Franco-Asiatique des Pétroles** mà dùng. Dầu nầy thấp lâu hao, đã sáng sước mà không có khói. Thiệt là thứ dầu tốt nhứt hạng trong **Hoàng-cầu.**

Trong Lục-châu các tiệm đều có bán thứ dầu hỏi nầy
Compagnie Franco-Asiatique des Pétroles

Trong Lục-Tỉnh anh em muốn hỏi thăm đầu chi, xin viết thơ cho hãng compagnie Franco-Asiatique des Pétroles ở Saigon đường d'Adran, số 1. Ông chủ hãng sẽ hồi âm lấp tức.

Muốn bán

Có người muốn bán một sở cao su ở cách Saigon chừng 25 ngàn thước. Sở cao-su **nầy đặng 85 mẫu, trồng được 10 000 cây rồi và chích mủ được 8.000 cây. Mỗi ngày lấy đặng hơn 25 ký lô mủ.**

Ai muốn mua mà hỏi bổn [illegible]

ECOLE CENTRALE

De Dactylographie Comptabilité Pratique Sténographie

18, Rue Thomson, Bakao-Saigon

Bản-Trường hay dạy học-sanh mấy mặt, bởi toàn có bằt tốc.

Mấy cô giáo-sư tại Bản-Trường đều chọn rõ ý khoa-mục xuất thân, đều có cách giáo-dục tận tâm dạy dỗ, cốt lấy tiếng khen.

Học trong ba tháng rồi thì trở nên người thông-thạo giỏi dắn mà mọi người buôn bán bậc thiệp.

Có hai lớp dạy ròng chữ Langsa không ăn tiền.

Mỗi đêm đều có dạy đủ các khoa từ 7 giờ đến 10 giờ.

Về phần thanh-trang, cuối trường thì đều thi ăn chứng-nhựt, ông Cô-Nhon là ký khoa, có cấp-bằng thương đồng thương-mãi Đại Học-đường tại Paris, rất có danh và xứng đáng. Còn bốn ông giáo-sư khác khuyên đăng các khoa trường đều có cấp-bằng cao-đẳng khoa thương mãi và khoa Sư phạm.

Comptabilité pratique — Inspecteur-directeur et Professeur : Licencié en droit, Diplômé des Hautes Études Commerciales de Paris. Professeur : Diplômé de l'École Supérieure de Commerce. Caissier-Comptable d'une Société anonyme.

Học-sanh có cấp-bằng sẽ học học khoa bổi-toán tại đó Trường trong ba tháng bởi là số nhựt-ký (Journal, biên tính lời lỗ, khoa sổ và khai sổ mới (Balance compte Pertes et Profits) Bilan et passer au Journal les articles d'inventaire, de clôture et de réouverture des comptes.

Sténographie Cours de français — Professeur : Diplômé de l'École Supérieure de Commerce. Professeur : Diplômé de l'École Supérieure de Pédagogie.

KHOA NÀY DẠY KHÔNG ĂN TIỀN

Correspondance Commerciale — Professeur : Diplômé de l'École Supérieure de Commerce. Secrétaire surificateur du Barreau d'une Société anonyme.

KHOA NÀY DẠY KHÔNG ĂN TIỀN

Dactylographie — Chargé de cours : 1 Ancien clerc d'avoué dactylographe.

Những học-sanh ở xa tỉnh Bản-trường ăn cơm lo lắm có chỗ ở rất ấm nồng lắm.

Thư và đơn xin gởi cho :

Monsieur BUI-NGOC-THỰ
Directeur-Fondateur.
22, — Rue Thomson 22. — Saigon

NHÀ IN và NHÀ BÁN SÁCH

NGUYỄN-VĂN-CỦA

Trước khi ở tại đường Catinat, nay dọn về ở tại đường *Lucien Mossard, N° 13*

CÓ BÁN

Các thứ sách chữ Langsa và Quốc-ngữ.
Các thứ Trơn, Thông và Truyện.
Đủ đồ thường dùng trong các nhà việc.
Và mua các thứ Sổ, Sách, các thứ Thiệp
Và làm Con-dấu bằng cao-su và đồng.
Tràng-hoa bằng sanh và cườm.
(Couronnes Mortuaires).
Đủ các thứ Khuê bài danh dự.

(Giá bán rất rẻ hơn các nơi)

Société Internationale d'Epargne

(INTERNATIONALE SAVINGS SOCIETY)

VẠN QUỐC TIẾT-KIỆM HỘI

CÔNG-TY TÍCH TRỮ TƯ-BỔN CỦA NGƯỜI PHÁP LẬP RA

Tư bổn của hội : 65.000 lượng vàng, phân nửa đã đóng rồi và 2.000.000 quan, một phần tư cũng đóng rồi

HỘI CHÁNH : 7 rue THIERY-HAÏ, 7, Avenue Edouard, VII
Tạo lập tại Pháp-Quốc : 85, Rue Saint-Lazare — PARIS

SỞ CHÁNH THUỘC VỀ ĐỊA PHẬN ĐÔNG-PHÁP : 25, Rue Guynemer — SAIGON
(Dây thép nói số 871)

Khu dự trữ tới ngày 31 Décembre 1926 : 18.255.783,38 bạc Thượng-Hải
Tiền lời đã phát ra cho các ngài có sổ phần, trọn trong năm 1926 : 157.025,39 bạc Thượng-Hải

Công việc hành động của Hội và sổ sách các việc về địa-phận Đông-Pháp đều có giao cho Chánh-Phủ Toàn-Quyền Đông-Pháp kiểm soát

SÁCH HỮU ÍCH NÊN XEM

Sách dưỡng sanh cho gia quyến. — *mỗi cuốn là*	1 $ 20
Sĩ hữu bà hạnh (*để dạy con trai cho biết lẽ nghĩa ở đời*).	0 50
Âu viện tất độc (*để dạy con gái cho biết việc lẽ gia nội trong*)	1 00
Khuyến sĩ ca (*để cho học sanh đọc giải muốn vô cả tháng*).	0 25
Minh tâm trọn bộ 2 cuốn (*đóng bằng tròn cang nội thường nhị*)	2 00
Tân thư cuốn thứ nhứt (*học cho biết cỏ nước Nam mình*)	1 00
Tự vị Tây Nam của ông Đào Kỳ có hình bìa mỏng ...	6 00
Giai ngẫu thiên thành (*tiểu thuyết nên đọc*)	0 40

CÓ BÁN VÀ TRỮ TẠI :

Nhà in ông Nguyễn-văn-Của

13, Rue L. Mossard. — SAIGON

CÁO-BẠCH

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG

« Vạn tòng NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG »

Thời đây, Mentholatum thuốc nhựa của bổn-đường chế ra bổ phát bệ trùng cùng hiện nhứt thân, khắp cả hoàn-cầu thảy đều biết danh. Ngày trước những toa nhãn hiệu, bổn-đường dùng có hai thứ chữ Tàu và chữ quốc-ngữ, nay nhơn vì bổn-đường có lập thêm một tiệm nghành ở tại Pnom-Penh, muốn cho người Đan-Thổ hữu mỉ đúng, nên có thêm số một thứ chữ Đan-Thổ nữa. Vì sự e lúc-châu chư quân-tử thấy lạ mà nghi ngờ, nên Bổn-đường có mấy lời tỏ cho cùng xin chư vị biết cho. Như có mua dầu xin cứ nhìn cho kỹ nhãn hiệu đăng Phát mấy thứ rõ.

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG ĐẠI-DƯỢC-PHÒNG

ở tại Quảng-đông tỉnh thành đường Đại-tân, môn bài số 145, 147 và 149.

Tiệm nghành ở tại Hồng-kỳ, CHOLON đường Canton số 47 và ở tại NAM-VANG (PNOM-PENH) đường PRAIRE số 25.

BỔN-DƯỢC-PHÒNG
Cáo-bạch kính-cẩn.

QUÍ ÔNG, ĐIỀN CHỦ
CÁC NHÀ HÀO HỘ NÔNG-GIA

Xin lưu ý !!

Quí ông ở trong lục-châu, muốn đi mua vả giản-tiện, thì xin mua đăng thứ những moteurs để gắn vào tàm-bàn hay là ghe thuyền, chạy bằng dầu sản, dầu lửa cũng là dầu nhớt.

Tại "SALON NAUTIQUE", Saigon (Tandinh) môn bài 460, đường Paul Blanchy, có trữ bán mà thôi.

Hiện nầy cũng bảo kiết cả về cách thức ráp máy vào ghe thuyền bởi tay thợ nghề rất rõ danh. Lại cũng mất xưởng đóng riêng tàu hơi mà thôi. Máy đăng đến chừng nào, thì cũng chẳng khi nào mà hư hay là trục trặc dọc đường.

Vì bổn-hiệu trữ bán thứ máy rất có danh trong thiên cầu. Máy nầy bổn-hiệu rất tiện bề cung, dầu người lớn hay là trẻ em cũng có thể khiến cho chạy được.

Máy để gắn tam bản kiểu "PROPULSEURS AMOVIBLES", là một kiểu kim thời, từ 2 cho tới 8 mã lực đăng để gắn vô tàm-bản, tàm-bản đã nhẹ nhàn, mà cách dùng rất nhiêu le, giá lại rẻ.

Máy chạy bằng dầu nhớt hiệu "AMADOT" dùng dầu solar oil, mazout, dầu lửa, dầu vừng đều chạy đăng cả. Dùng về máy xen lúa, máy cắm cỏ sa, máy tiện, máy làm cho có hơi đen điện. Tiền xăng phí mỗi ngày có 2, 25 mà thôi.

Bổn hiệu có đóng đủ các hạng ghe thuyền chạy bằng máy moteur.

Để đăng đi đu bổ, kéo ghe tàu, đưa bộ hành.

SALON NAUTIQUE

môn bài 460, đường Paul Blanchy
Saigon (Tandinh)

TIỀN CĂN BÁO HẬU

Tôi đã nói mấy bận, truyện Tây với truyện bên Đông nầy cách sắp đặt khác nhau; nên tôi hằng khuyên độc-giả, người chưa lãng xem truyện Tây, muốn đọc bộ truyện hay nầy, chớ thấy hức-tức mà ngả lòng; hức-tức là chuyện nầy chưa dứt vạt, đà sang hồi đổi lớp. Lại những hồi những lớp ấy, xem đường chăng âu - chịu trước sau; nhưng mà bên chi xem tới mải, thì thấy những hồi lớp ấy là những mưu-kế của Monte-Cristo hay là Yết-Môn Đăng-Tiết sắp đề vẽ sau cho ba tên cứu-nhân, là : Đăng-La với Phiệc-Nâng và Vinh-Pho Biện-lý. Thật Yết-Môn Đăng-Tiết trả thù một cách sâu độc lạ-lùng, đáng gọi trên đời có một. Tôi ráng diễn-dịch tới cùn, độc-giả khả bền lòng xem cho trọn bộ.

L. H.

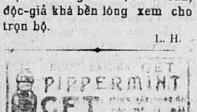

ĐỨC-HOÀNG-HỘI

Hát khai-trường

Nhà hát của « ĐỨC-HOÀNG-HỘI » nay đã lập thành, nên dịch tối mai nầy, Chúa-nhựt 16 Octobre, hát khai-trường rồi tiếp diễn luôn đến thứ bảy và Chúa-nhựt tới là 22 và 23 Octobre 1927.

Gánh hát nầy, tưởng chẳng phải nói, vì ai đã có xem mấy lần rồi tự trường hợc Taberd thì cũng đều có biết. Thật là một gánh hát rất hay vô cùng. Tuy chẳng phải hát Cải-lương mà hay hơn Cải-lương nhiều lắm. Ai có xem L. T. T. V, có đọc bài bình-phẩm của M Lê-quang-Vân lúc nọ thì rõ, mà ý là lúc hát ở trường Taberd đó là lúc đầu tiên, chưa có trường có rạp gì hẳn-hòi mà còn được vậy; huống nay đã có nhà hát xứng đáng rồi, lại đã lâu ngày thuần thục rồi, thì cái hay tưởng còn thập bội.

Ráng đi xem! Xem chơi cho biết!

(Đọc tiếp chương-trình bên trương tư).

Cuộc xổ số Tương-Tê

(Loterie de la Mutualité) năm 1927

Bản hội Ủy-viên cuộc xổ số Tương-Tê năm 1927, có lời bố-báo cho nhân dân được hay rằng : Số Tương-Tê đã ra rồi, nó đề bán cùng nơi nhà lá các hiệu buôn lớn. Giá bán mỗi số là một đồng bạc (1 $ 00).

Có những số trúng chia ra như sau nầy :

1 số độc-đắc	10 000 $	00
1 số được trúng	5 000	00
2 số được trúng	2 000 $	4.000 00
10 số được trúng	1 000 $	10.000 00
16 số được trúng	500 $	8.000 00
80 số được trúng	100 $	8.000 00
100 số được trúng	50 $	5.000 00
Cộng		50 000 $ 00

Ngày xổ số định vào lúc hội chợ Saigon tại nhà hát tạm ở vườn ông Thượng (Parc Maurice Long), nhằm bữa 8 Janvier 1928.

Vậy còn cũng chẳng bao lâu, lật-bật đã thấy tới, nên hãy mua mau kẻo hết.

CĂN PHẢI DƯỠNG SỨC

Muốn dưỡng sức thì nên uống Quintonine. *Hòa một chai nhỏ* Quintonine *trong một lít rượu chát tốt thì quí-vị đã có một lít rượu bổ tốt vô cùng mà giá chẳng bao nhiêu cả vô năm cắt mà thôi.*

Có trữ bán tại Pharmacie Solirène, Saigon

Ai kén chọn

Hột-xoàn lớn mà tinh hảo

Mời đến tiệm M. François SỰ 67 rue Vannier chợ-cũ Saigon. — Mới lại hột mà lớn 5.000 $, 6.000 $ và 7.000 $.

Bông tai mỗi đôi 1$1 3.000 $, 4.000 $. Hột thiệt chứng chắc tinh thần (garantie pure) mời qui khách đến xem ít khi có.

kính bạch,
M. François SỰ.

Phòng trong sạch sẽ có đèn nước cho mướn.

Ở đường Duranton số 40-48 và đường hẻm 44 A 44.

Hỏi chủ ở 67 rue Vannier.

C.J. BONNET

HÃY NÀI CHO ĐẶNG CÁI HÌNH NGƯỜI CỠI NGỰA NÀY

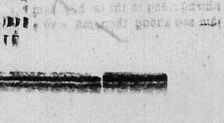

thì Chư-tôn muốn mua hàng lụa

Feuilleton N° 47

TRINH-THÁM TIỂU-THUYẾT

Mỹ-quốc Nữ-anh-hùng

(Tiếp theo)

Nói rồi vừa muốn bước ngay đến đó, coi chăng đương nướng vật gì, ngửi vô tóc tai đầu nỗ chói ngào, phân thì mặt mày chưa rửa cũng đó cách chừng một trăm bước có một cái khe, nước chảy rơ re mà trong vắt, nàng bèn đi đến chỗ khe nước ấy, ngồi dựa mé khe khoát nước mà rửa mặt lại lấy lược ra mà chải tóc.

Cậu Mạch-Hải, khi nướng con bồ-câu chính rồi thì mừng lắm, lại độ chừng Ái-lệ-Tây lóc nãy đã thức dậy rồi xách con chim trở về chỗ cũ, ý muốn đem cho Ái-lệ-Tây mà khoe khoan cái nghề nấu nướng của mình.

Chẳng dè, khi vô tới chỗ nằm ngủ hồi hôm thì Ái-lệ-Tây đã đi đâu mất, Mạch-Hải thất kinh lại nghĩ thầm trong lòng rằng : « Cô nầy cách xa vòng quân của kẻ nghịch lắm, không lẽ mà Ái-lệ-Tây lại bị quân Đức bắt rồi hay sao ? » Tưởng tới đó lại càng sợ hãi hơn nữa, liền lấy cây súng ra, tay là thì cầm con chim nướng, còn tay hữu thì cầm cây súng, đi lần tới phía trước mà kiếm nàng. Bỗng thấy xa xa, có một người đương lom khom lém gì ở trước mặt. Mạch-Hải bèn đứng dậy liền. Mạch-Hải giựt mình, đưa súng ra không muốn bắn ; rồi ra, chừng rõ lại thì là Ái-lệ-Tây, vùng hết tức giận.

Còn Ái-lệ-Tây khi nghe động thì day lại mà ngó chừng, thấy bộ tịch Mạch-Hải như vậy thì cũng cười xòa. Mạch-Hải bèn nhét cây súng vào túi bước tới bắt tay Ái-lệ-Tây mừng rỡ và nói rằng : « Trời đất ơi ! Cô đi đâu vậy ? Làm cho tôi sợ hãi hồn. » Ái-lệ-Tây cũng mỉm cười mà nói rằng : « Tôi đi lại chỗ khe nước kia mà rửa mặt, chớ có đi đâu mà thấy sự dữ vậy ? »

Mạch-Hải nói : « Vì tôi bị quân Đức bắt đã nhiều phen, cho nên hãy giờ tôi cũng như con chim sợ nát thấy cỏ cây mà không sợ sao được. » Vừa nói vừa trao con bồ-câu nướng cho Ái-lệ-Tây. Ái-lệ-Tây cười rằng : « Nói vậy hồi nãy tôi thấy thầy ngồi gần đống lửa đó là nướng con chim nầy đây sao ? Cha chết con chim gì mà thấy khéo nướng sao thơm dữ vậy ? » Mạch-Hải cũng cười rằng : « Ấy là cô quả khen, chớ tôi thuở nay có biết nấu nướng gì, tôi mới nướng một con bồ-câu nầy là lần thứ nhứt, cũng như mới học vỡ lòng, mà nay tôi mới biết những vậy nấu nướng trong hếp thật chẳng phải dễ gì ; tôi mới học phá ngu ; mà may đó, chớ không thì cả hai bàn tay cầu tôi nướng dầu nhiều theo con chim nầy mà chớ ! » Nói rồi liền cười xòa ; Ái-lệ-Tây cũng cười rồi nói rằng : « Thầy nói vậy chớ tôi coi con chim của thầy nướng đây chắc là ngon lắm, chớ không phải lời thôi đâu. »

Mạch-Hải nghe nói mừng quá, bèn nói rằng : « Nếu vậy thì cô thương tôi lắm. Tôi nghe cô nói như vậy thì tôi lấy làm vinh hạnh biết là dường nào ! » Vừa nói vừa kéo Ái-lệ-Tây lại mà ôm đại vào lòng.

Ái-lệ-Tây liền xô Mạch-Hải ra và nói rằng : Chớ nên làm như vậy, chúng ta chỉ cứ lo ăn con chim nầy mà thôi, chớ đừng có nói những việc sang đăng. » Mạch-Hải nghe nói như vậy, bèn buông nàng ra, rồi ngồi xuống chia hai con bồ-câu ra mà ăn với nhau ; ăn uống xong rồi lại dắc nhau ra đi.

Ngày ấy trời vừa xế qua, Mạch-Hải với Ái-lệ-Tây đi dẫn rừng Lai-âu ; Mạch-Hải đi trước, đi ngang qua một gốc cây đại-thọ kia, thấy có gián một miếng giấy trắng lại đó mà có chữ ; không biết là giấy gì, Mạch-Hải liền bỏ vô lại gần mà coi ; té ra là yết-thị treo thường của quân Đức.

Nguyên vì Mạch-Hải có học vấn-ký của Đức, nên thấy thì hiểu liền, bèn với lấy lột lấy miếng yết-thị ấy treo cho Ái-lệ-Tây coi, và đọc cho nàng nghe rằng :

« Quan Đại-nguyên-soái nước Đức, Lạc-quân thống-lãnh thông lãnh mấy đạo binh bộ, Mã-Khắc ra yết-thị nầy mà bố cáo cho quan quân dân đồng ai nấy đều hay : theo như lời mật-báo của bọn trinh-thám nước ta, thì hiện nay có ba người bí-mật trà-thám ở bên trước Mỹ đã qua đến Âu-châu ; mỗi người đều là Mạch-Hải, một người tên là Các-Lai và một người con-gái tên là Ái-lệ-Tây, có ba kẻ nầy mang của Chánh-phủ Mỹ-quốc, lên qua ở đây mà thám dò những việc bí-mật của chúng ta.

*Mới hôm trước đây đạo binh tuần-phòng của chúng ta có gặp tên Các-Lai đến thám dò binh tình của chúng ta ; khi nó thấy binh tuần thì nó với vàng thoát chạy bị binh tuần của chúng ta bắn theo trúng nhằm tay trái của nó, song nó cũng cố ý quyết chạy thoát lấy đặng tiếc. Nay ta treo yết thị nầy mà cho ai nấy đều hay ; ai hễ có giúp được bọn nó, thì phải rằng sức mà bắt cho được rồi đem đến đình-ấp an Tư-lịnh bộ-binh nạp, thì sẽ được trọng thưởng ; cho có để cho chúng nó thoát khỏi mà gây hại cho quốc-gia. Nay lời yết-thị, ai nấy đều hay. »

(Mai tiếp)

IMPRIMERIE DU LOC-TINH TAN-VAN
Directeur-propriétaire : NGUYỄN-VĂN-KHÁI
18, Rue [illegible], Saigon

N° 9812

Phải ngừa thuốc giả

Kính lời tỏ với lục-châu chư-tôn được rõ : những các thứ thuốc Cao-đơn hoàn tán, của bổn đường đều là thuốc của ông lương-y VI-TÊ-SANH bổn thân ra công chọn lựa các thứ dược nơi nổi danh sẵn, mà chế luyện cho được tên thiện tên mỹ, rồi mới đem ra mà cứu chúng giúp đời dùng, kính ông phát mập mà làm kỷ hiệu. Xưa nay cứu sống mạng người lấy số ngàn muôn mà kể, khắp cả hoàn cầu thảy đều xưng danh tung, thiệt bổn đường mừng chẳng xiết chi.

Chẳng dè mới đây lại có kẻ gian nguỵ đi thế lợi, cố ẳng kẻ lần nhơn hai mang, nên nó dùng các thứ thuốc rài xấu bên mà chế ra các thứ cao đơn hoàn tán rồi nó nhái theo hiệu NHỊ THIÊN ĐƯỜNG như là (THIÊN... ĐƯỜNG) hao (TIÊN... ĐƯỜNG) vân vân... mà làm những bao những hoàn... nhằm ngay giống trà của bổn đường, song mà gạt bán khắp nơi rồng hầu xem cho kỹ thì đi biết giả chơn.

Vậy từ đây quí-ông quí-tôn có mua thuốc của bổn đường thì phải nhìn cho kỹ cho hiệu NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG, và hình ông phát mập thì mới khỏi lầm đồ giả mạo.

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG
rue de Canton — CHOLON
Chủ nhơn cẩn cáo

MANUFACTURE SAIGONNAISE
DE
CARREAUX & MOSAÏQUES
Maison Fondée en 1900
rue d'Arras et Lucien Lancaire
CHODUI — SAIGON

E
Marque déposée

Gạch bông tốt thượng hạng, nhiều kiểu mới rất xinh đẹp làm bằng Xi-măn đủ thứ màu và các vật dụng đều ở Pháp quốc lại.

Xin mời quí vị đến xem, kiểu gạch bông mới bày, đẹp lắm.
Giá bán hạ xuống rất nhiều. Xin viết thơ hỏi bản giá mới Bổn-hiệu sẽ gởi cho.

VÔ RA THONG THẢ
hàng ở đường Lucien Lancaire — Chodui
gần trại lính tập Ô ma.

Xe chắc chắn nhẹ nhàn như thi có
HIỆU XE: MALBROUGH, AUTO MOTION, TALBOT, CHOBERT et OLYMPIQUE.
Giá các hiệu xe kể trên đây lại rất rẻ vì giá bạc cao.

ĐẠI-ICH Đại-lý bán rất rẻ
N° 383-385, Rue des Marins Cholon, 383-385

Đèn SUCCÈS là một hiệu đèn không có đèn nào sáng kịp, rất dễ xài, chưng trong nhà lại xứng lắm, có đủ kiểu. Đã sáng, dễ sài mà lại bán rẻ.

Si vous ne connaissez pas encore le Phoscao, envoyez-nous aujourd'hui même votre adresse et par retour du courrier, vous recevrez un double échantillon pour deux tasses de Phoscao.

PHOSCAO

Exquis dîner sucré.
Puissant reconstituant.

Aliment complet, composé et dosé judicieusement pour répondre à toutes les exigences physiologiques, agréable au goût et d'une digestibilité parfaite, le Phoscao a résolu la question de l'alimentation rationnelle des malades, des convalescents et des vieillards. Véritable accumulateur de forces, le Phoscao est conseillé par tous les médecins aux anémiés, aux surmenés, aux femmes enceintes, aux nourrices, et à tous ceux qui souffrent d'une affection de l'estomac (dyspepsie, gastralgie, dilatation) ou qui digèrent difficilement.

ENVOI GRATUIT D'UN ÉCHANTILLON

Đại-lý nội chi Đông-pháp :

L'Union Commerciale Indochinoise & Africaine

Hàng nghĩa-tính ở: Saigon, Pnompenh, Haiphong, Hanoi, Nam-Định, Bắc-Giang, Thanh-Hóa, Vinh, Tourane, Hue, Quinhon, Nhatrang, Dongha, Thakhek.

THIÊN-HẠ ĐỆ NHỨT KỲ THƯ

Linh hồn thế giới

(Tiếp theo)

HỒI THỨ NHỨT

Qui đăng cấp

Nói về ngã-qui

Sáng làm người, chiều làm qui, là lẽ tạo hóa tự nhiên, thế mà qui có thứ nầy thứ kia, gọi rằng qui đăng cấp, ngã-qui nầy là một thứ qui đói khát, sự khổ cực không biết chừng nào, hễ kiếp trước làm sự ác nhiệp nhơn, thì linh hồn kiếp sau, phải ăn vào chỗ ngã-qui (ngã-qui-đạo), trong ư mình có sự tội bao như thế, thiệt khó ghê (hay xem mấy đều sự thiệt sau đây, cũng đủ làm gương vậy :

1 — Có một chàng văn-nhơn, gọi bằng Viên-Ngọc, vì sự xuất hành ứng thi (đi thi), rủi bị chết dọc đường, từ thi chàng táng tại bên cỏ, là chỗ tha hương lạ thức. Bỗng có, chàng la hồn xiêu phách lạc, thành ra một con qui thất sở linh đình, sự khổ cực không có chỗ nào nói. Ngày nọ, qui kia chạy tới lối xóm, liền ứng đồng mà than thở rằng : Tôi nghèo quá... qui nầy mang vóng đói khát, phất lên tới nhà họ, đang trộm hơi cơm mà ăn, hễ nhà giàu nấu cơm nhiều, thời hơi cơm cũng nhiều, qui được trộm ăn no bụng, còn nhà nghèo nấu cơm ít, thời hơi cơm cũng ít, qui trộm ăn không no, song trộm hơi cơm, là một sự gay go, rất không phải dễ, vì Táo-quân khiến một đứa Đông-tử, cứ ngồi bên nồi mà giữ lấy hơi cơm, nó thấy qui, thời nó xua đuổi đi, chẳng cho tới gần nồi cơm đó, nhưng qui cũng khép nép đứng bên, đông chờ nồi cơm cho chín, hễ giờ vung ra mà có gió bay hơi bốn phía, thời qui giở tay cướp hơi mà ăn, nếu không gió mà hơi cơm cứ thông lên phía trên, thời bị Đông-tử giữ lấy hơi cơm rồi, không thể nào cướp hơi cho được. Qui kia rối vậy rồi, lại rơi lụy ra từ giọt, coi bộ rầu thảm không cùng. Hỏi ra, thời Viên-Ngọc là ác nhơn, nên kiếp chết hóa làm ngã qui.

Xem thế thời người đời có câu ác đức, phải mang sự đói khó về kiếp sau, dầu con chúa đơm quẳng cách nào, Minh-phủ cũng không cho hưởng ơn, lợi bao thay ngã qui, thảm thiết thay ngã qui, linh hồn phải khổ sở đời đời. Xem tới chuyện ngã qui nầy, chẳng ai không rùng mình phát lạnh, rồi đời muốn khỏi vòng ngã qui, thời chớ tiếc ác trong mình.

2 — Thiên-hạ đồn rằng : lại nói Độ gia đình, ngã qui nhiều lắm, qui nó chùm rậm là bầy, thường biến vào nhà người kém ăn. Kỳ-giả nghe nói mặc dầu, thật chẳng tin chút nào hết, nhơn dịp trong nhà nấu một nồi xôi đã chín, khi mới giở vung thời hơi bay ra ngùi ngùi, phưởng phất có bóng tay bốc hết xung quanh, đến khi ăn xôi, thời hết mùi thơm ngon, giống như xôi ngày hay là xôi sống vậy. Cả nhà cứ hồ nghi trong dạ, không biết cớ sao, thoắt nghe một ông lão nói : Ấy là ngã qui hớp hơi đi rồi, nên nồi xôi không có khí vị chi nữa. Ngày sau rầu rầu gần chín, phải lấy hũ sơn viết ba chữ : « trừ yêu qui » mà để trong nồi xôi, khi giở vung thì qui thất kinh, chẳng dam cướp hơi xôi nữa, chẳng ngờ viết bất sơn mặc viết, qui cứ cướp hơi xôi như thường, bởi là qui đói khát quá chừng, hễ thấy xôi thơi liều mình mà cướp hơi cho được, dầu có phép trừ qui bực nào đi nữa, cũng không trừ được ngã qui bao giờ. Sao vậy ? Kiếp qui như kiếp người, đói không sợ chết.

Dịch giả: TRẦN-TRỌNG-HẠP.

(Mai tiếp).

CÁCH LÀM THIỆT HAY

Muốn ở nhà làm một lít rượu bổ, nhằm chẳng chi khó. Lại đăng tiệm thuốc mua một chai Quinotonine đem về hòa trong một lít rượu chát. Lấy đó, qui-vị sẽ có một thứ rượu bổ, uống vào bổ khí huyết, bổ gân cốt, chẳng thua nào bằng. Vì Quinotonine có chất Quinquina, Kola, Coca, Gentiane và Glycérophosphate de chaux. Mà hay gặp năm chất cốt Quinquina, mới lại thêm thơm tho.

Giá mỗi chai. 0$80
Có trữ bán tại Pharmacie Solirène

Thuốc PEPTO-KOLA ROBIN

(Peptone, Glycérophosphate et Kola)

Là vị thuốc rất **đại bổ** *không thứ nào* **bì kịp**, *chế riêng cho mấy người nào* **ăn cơm không ngon, ngủ không đặng yên giấc**, *hay là mệt nhọc vì làm công chuyện chi.*

Thật là một **thứ rượu mùi vị** *rất* **ngon ngọt.**

Mỗi khi dùng cơm rồi uống một ly nhỏ thứ rượu nầy thì mau phục **sức mạnh** *lại.*

Có gởi bán lại các nhà thuốc.

Xin xem cho kỹ cái hiệu

Laboratoires Maurice ROBIN, 13, Rue de Poissy, PARIS

và đừng chịu thứ nào khác hết.

LẬP NÊN GIA THẤT !...

Ấy là sự mơ tưởng của chư tôn !... Nếu sự quá nhọc làm cho chư tôn yếu đuối thì chắc chư tôn tưởng khó gì hề làm cho thành được cái điều mơ ước đó. Hễ lao thân lâm thì lẽ nào chư tôn lập nên gia thất được ? Chư tôn tuổi hồi còn thơ, lẽ nào qua bỏ qua một sự sung sướng như thế

HÃY LÀM CHO SỰ MẠNH KHOẺ, CHO CÁI SỨC HĂNG HẢI LÚC TUỔI TRẺ TRỞ LẠI

Trước hết hãy chu đáo mà sáng sớm lấy mình. Sự sáng sớm ấy mỗi ngày chịu tốn với nó một phức đồng hồ ; vậy thì chẳng phải mất ngày giờ, mà cũng không phải tốn của ; ấy là sự mạnh khoẻ trở lại cho mình và với sự mạnh khoẻ ấy thì mình được một đời vui vẻ.

Hãy khi sự uống ngày hôm nay thứ thuốc cao thượng, tánh rất hiền và thật là hay :

FLOGALINE

BỔ CĂN CỐT

Làm ra bằng viên với những chất loại thảo mộc, chuyên trị bổ gân cốt mỏi mệt và làm cho từ chi yếu đuối trở nên mạnh như thường.

Có trữ bán tại : PHARMACIE PRINCIPALE L. SOLIRÈNE trước nhà hát tây Saigon.

MÁY CHẠY DƯỚI NƯỚC
hiệu
L. L.
5-7 và 10
MÃ LỰC

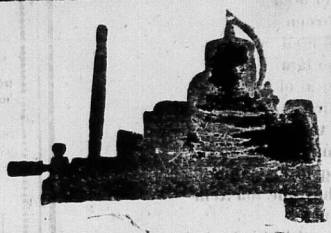

KIỂU MỚI
Ở CHO
TAM BẢN
CHẠY MAI

SỨC MẠNH HƠN HẾT và giá rẻ hơn hết

Xin hỏi ở tại
A.C.R.I.C. Saigon

Nên mua

1- TẬP BÀI THI BẰNG SƠ-HỌC YẾU-LƯỢC

Là cuốn sách rất tiện cho các học trò sắp đi thi Bằng Certificat d'Etudes Elémentaires Indigènes.

Dài 170 trang. Giá: 0$35. Cước: 0$16

2- QUỐC-VĂN TRÍCH DIỄM

Là cuốn sách trích-lục và chú-thích cái thơ văn Cổ-kim để dùng vào khoa giảng quốc-văn trong các trường Cao-đẳng tiểu học.

(Nhà Học-chánh đã duyệt y)

Dài 250 trang. Giá: 0$85. Cước: 0$19

BÁN TẠI:
imprimerie de l'Union, Saigon

CÓ MỘT THỨ DẦU MỚI ĐỂ BÁN
HIỆU NÓ LÀ :
« CON SÒ »

Cũng như dầu sáng hiệu «CON SÒ». Không có thứ nào bằng.
Bởi hiệu « CON SÒ » là tốt.
Xin thấp thử coi, rồi không muốn dùng thứ khác.

S.I.N.D.E.X
NOUVEAUTÉ

209, Đường Catinat, Saigon — Máy nói số 133.

Trang phục cho đờn ông :

Mũ đội, áo sơ-mi, cravates đủ thứ kiểu
Nón nỉ hiệu : Mossant
Danh tiếng nhất bên Pháp

GIÀY
Hiệu UNIC
Hia mang đi sáng, kiểu phi-hành-gia bằng da bò con, cổ nhúng dầu và thứ Box calf
Giày bố có gót, màu vàng, gót cốn, thiệt chắc

MUA ĐỒ TẠI HÃNG
S.I.N.D.E.X

thì các ngài đều toại lòng vì khỏi lầm đồ xấu mà lại còn có lợi là khác vì hãng S.I.N.D.E.X bán ròng đồ tốt mà giá tính vừa phải mà thôi

THUỐC HIỆU :

Capsules de Santal Salolé Thomas

Khi trước ông Lương-y Medervon có chế một thứ thuốc hiệu là Đông-phương Thiên-trước Santal Citrin tinh

Trong tờ « **Times-báo** » *tháng Juin năm 1865 trương thứ 571, ông lương-y ấy có làm một bài diễn-thuyết như vầy :*

Thuốc nầy hay hơn thuốc **Copahu & Cubèbe** *uống nó vô hại mà mùi thơm tho ; dầu uống bao nhiêu cũng không phạt tỉ. uống nó rồi coi mùi nước đái phải khác xa và trong vài ngày sẽ thấy hiệu nghiệm n4.*

Thứ thuốc Salol các y-viện đều dùng nó đã đặng 25 năm nay, uống nó vào thì lợi thấy bổ thận.

Trong thứ thuốc hoàn nầy có nhứt vị Salol vào trong Santal làm cho cho hai vị thuốc nhập làm một, mà trở lão dương cùng là bổ dưỡng kẻ trat trảng.

Thuốc nầy dễ uống lắm, hễ vào bụng rồi thì mau thao.

CÁCH DÙNG :

Mỗi ngày uống từ tám hườn cho tới mười hoàn thì chắc lành bịnh lậu. bất kỳ lâu mới gì phải mạnh ráo.

Tại tiệm thuoc Pharmacie principale của ông L. SOLIRÈNE là bào chế y-khoa tấn-sĩ và nhứt hạng bào chế y-sanh, ngang nhà hát Tây Saigon có bán.

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG

PHARMACIE ASIATIQUE

47. — *Rue de Canton*, 47. — Cholon

NHỊ-THIÊNĐƯỜNG THANH-TÂM NGƯU-HOÀNG-HOÀN

Thuốc nầy chủ trị nam-phụ thố-lu, thành tinh mê sảng đàm chấn ; hoặc trúng phong trúng khí bất tỉnh nhơn sự, ngậm miệng cắn răng, con mắt lao lưng tay chưa quíu rút, trúng thử phát nhiệt, ác khí xông nhầm phát cuồn nhảy nhót, giựt tay giựt chưn ; nhiều nhà ẩo hen, long ẻc nhứt đầu : xây xẩm tối mắt, nhức nhối cả mình ; hoặc bị con phong chướng khí, đau thắt cuột gan, phong đàm ngăn trệ, khí huết chẳng thông, thần hồn phách ám, năm ngủ chẳng yên v. v.... Nhứt thiết các chứng bịnh nguy cấp phải dùng thuốc nầy ; ấy là một thứ thuốc khởi tử hồi sanh phò nguy cứu cấp, công hiệu như thần.

Về uống nó vào thì thành tâm trừ đàm, đã thông cửu khiếu lại tiêu trừ ác dịch tức khác an khiếu.

Chỉ như con nít mà bịnh kinh phong, cảm mạo phát nhiệt, mạnh bịnh đều khó khỏe ốc sớm, tích trệ đau bụng thảy đều đã được.

Người lớn mỗi lần phải uống một hườn như bịnh đau lâu phải uống gia bội; nếu với nước gừng.

Con nít phải uống nửa hườn, nếu là bạc hà lấy nước cho uống với thuốc, hoặc hòa với sữa mẹ cho uống, hoặc thoa nơi rốn vú mà cho nó bú, hiệu nghiệm như thần.

Phương thuốc nầy từ được Tổ truyền đến nay, bổn đường hằng gia tâm nghiên cứu rồi chọn những thương phẩm được liệu tuân y theo phép chế ra mà làm hườn, uống chừng nào hay chừng nấy.

Kỉ án cá và đồ rau cả sống sít lạnh lẽo, cũng kỉ đồ bằng sắt.

Đờn-bà có thai chẳng nên dùng.

Cuy lên có nay, gia bầy chào cho k. cái nhà Ông PHÁT bào thuốc gia.

Giá mỗi hộp gồm 6 hườn... 0 80. — *Hộp gồm 2 hườn...* 0 50
hộp cây 6 hườn..... 0 80 — *Hộp cây 2 hườn.....* 0 50

VIN TONIQUE & BI-NUTRITIF

***Du Docteur* RIF**

Vệ-sanh TỬU *của Lương-y* **RIF chế ra**

Thứ thuốc rượu nầy là vị đại bổ gân cốt cùng là trán kiện tinh thần, bất kỳ là bao nhiêu tuổi đều uống dùng cả. Nhưng kẻ tuổi cao khí lực suy giảm, vội thấy ngày mình đã thôn mòn, hễ uống rượu nầy bổ, thì ắt dùng cỡ lần thành đặng, mặt mày tươi tắt coi như trẻ, lại mảng hơn xưa.

Còn con nít liệt nhược, đờn bà mất máu, có huyết bạch, có chửa, nhưng kẻ bao tổn tinh thần, hễ uống rượu nầy vào thì mạnh mẽ lần bài, da thịt đỏ sáng, tinh thần trán kiện.

Giá mỗi ve là ba đồng bạc

Có trữ bán tại tiệm thuốc Tây ở đường Marins số 190-192, Cholon.

Dépô: Pharmacie Franco-Chinois 190-192 Rue des Marins, Cholon.

HÀNH VÂN

Nội Saigon
La nội Saigon
Có hàng Bainier
Xe hơi tốt lắm
Chắc chắn đâu hơn?
Nội miền Đông-pháp
Xe các chỗ thấy đều thua xe hàng Bai. i r
Mua một lần muốn mua trăm lần
Xe nầy tuyệt diệu
Hiệu nó Citroën
Tới bảy chỗ ngồi
Chạy bền bỗ lắm
Ít hao xăng ai ôi
Kẻ ưa du lịch
Mua đặng xe nầy
Chạy dầu mấy ngày
Cũng không lo en panne
Đi Saigon hãy ghé mà xem
Chủ nhơn từ tế
Vô ra thong thả thành thơi

TỦ SẮT HIỆU

« NUGUE » và « GILLOT »

Các vị phú-gia ở Lục-Châu muốn ở an yên ổn, khỏi lo trộm cướp, mỗi người nên sắm một cái tủ sắt hiệu « NUGUE » hoặc hiệu « GILLOT » đặng cất vàng bạc thì chắc chắn vô cùng.

Những hiệu tủ sắt nầy làm tại bên Phan-Ônốc, ai có dùng rồi cũng đều khen là tốt về sự chắc chắn, đã vậy trong cơn hỏa hoạn cũng khỏi lo đồ đạt cất ở trong. — Xin mời đến xem thì sẽ thấy các sự tốt của những hiệu kể trên đây.

Đại-lý nội cõi Đông-pháp :

L'Union Commerciale Indochinoise & Africaine

Hãng nghành ở: Saigon, Pnompenh, Haiphong, Hanoi, Namdinh, Benthuy, Thaibinh, Yunnanfou, Tourane, Hue, Quinhon, Nhatrang, Donghoi, Thuxa.

HÃY CHO CON TRẺ DÙNG VẬT THỰC RẤT QUÍ
là sữa đặc có đường hiệu

NESTLÉ

« CON CHIM »

Các ngài mà thật là tay hút thuốc điếu thiện nghệ thì nên dùng thuốc điếu hiệu :

« MELIA MARINA »

đầu có bao sáp, hút không dính môi, mỗi gói đều có hình đẹp, mùi vị lại thơm tho dễ hút không khó cổ.

HAY LÀ HIỆU :

« MELIA DIAMANT »

là hai thứ thuốc điếu ngon hơn các thứ khác.

Các ngài cũng nên nhớ thứ thuốc chưa vấn hiệu :

« MELIA DIAMANT »

là thứ thuốc ngon thượng hạng.

Đại-lý nội cõi Đông-pháp :

L'Union Commerciale Indochinoise & Africaine

Hãng nghành ở. Saigon, Pnom-penh, Hai-phong, Hanoi, Nam-dinh, Ben-thuy, Thai-binh, Yunnanfou, Tourane, Hue, Qui-nhon, Nha-trang, Donghoi, Thuxa.

DẦU "CRÉSYL" THIỆT

và sự hiệu nghiệm chắc chắn đã thử theo cách bác học, thứ có nhãn hiệu kiểu :

CRESYL-JEYES

ĐỂ TẨY TRỪ BỊNH OAN — LÀM HẾT HƠI ĐỘC ĐỊA — HẾT MÙI HÔI HẮM

PHÒNG NGỪA BỊNH DỊCH tình-nghi-em thôn, những ta bịnh giác-trời, than-thổ, ta-tháp, ôn dịch thu vậy.

THIỆT HỮU ÍCH trong xứ thuộc địa, để dùng qua rửa ray nhà cửa khỏi độc-địa, để rảy trong đồng bài, gia bàn lấy cho khỏi độc-sinh.

KHÔNG CÓ CHI LINH NGHIỆM BẰNG mà trừ các vật thu độc, trùng và, muỗi máng, bọ chét, gián nhỏ và nhện-nhện.

Có một mình thứ dầu "CRESYL-JEYES" đặng trong sự hết nội năm mà thôi.

HÃY CỨNG ĐỐI ĐỪNG CHỊU ấy bởi vì không có nhãn hiệu "CRESYL-JEYES"

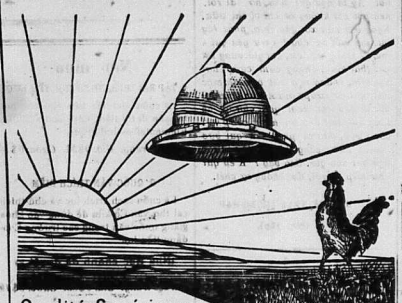

Qualité Supérieure
"AU COQ GAULOIS"
PARIS
Marque déposée
R. CHOMIENNE
Seul dépositaire
SAIGON

Thuốc hoàn

NIRVA

Trị bịnh

bỏ Nha-phiện rất thần hiệu

Bỏ thế cho thuốc Solution **R**

của ông HOLBE

TRỮ BÁN TẠI TIỆM THUỐC
L. SOLIRÈNE
ở ngang nhà hát tây, Saigon

NƯỚC MẠCH SUỐI LANGSA HIỆU

VICHY CÉLESTINS

uống trừ lành các chứng :

Nhứt xương cốt, bịnh hay mắc đái, đau mình nhứt gân, đái lợn cợn có cát, đau lâu-léo.

CÁC VỊ SẮNG HIỆU VICHY-ÉTAT

SEL VICHY-ETAT Diêm vị rút lấy trong nước mạch chế ra để pha làm ra nước suối.

PASTILLES VICHY-ETAT Uống hai ba liều Khi ăn rồi thì dễ tiêu tạng.

COMPRIMÉS VICHY-ETAT Để cho mỗi người làm ra nước mạch hơi đá, uống cho ăn mau tiêu.

COI CHỪNG LẤN SỐ GIẢ MẠO, RẤT CHƯỚC